

18.05.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**18 Mayıs 2022
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

11 Mayıs 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği (Sıra No: 19)’nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 20)
- Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 19/10/2021 Tarihli ve 2016/9350 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 15/3/2022 Tarihli ve 2018/29906 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 16/3/2022 Tarihli ve 2019/1215 Başvuru Numaralı Kararı

"Buğday taban fiyatı en az 8 lira olmalı"

Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) Adana Şube Başkanı Feyzullah Korkut, ilk hasadına bu ay Adana'da başlanacak buğdayla ilgili TMO'nun açıklayacağı fiyatın tüccarın alım fiyatında belirleyici olacağını dile getirdi. Korkut, "TMO bir an evvel fiyatı açıklasın ki üretici zarar etmesin" dedi.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) Adana Şube Başkanı Feyzullah Korkut, bu yıl üreticiye kilosu 6.11 liraya mal olan buğdayın taban fiyatının maliyet enflasyonu dikkate alınarak, en az 8 lira olması gerektiğini söyledi. Korkut, buğday hasadının ilk olarak mayıs ayında Çukurova'da başladığını hatırlatarak, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin(TMO) açıklayacağı fiyatın tüccarın alım fiyatında belirleyici olacağına dikkat çekti.

Üreticinin zarar görmemesi için TMO'nun bir an önce buğday fiyatını açıklaması gerektiğini kaydeden Feyzullah Korkut, "Girdi maliyetleri 2021 yılına göre neredeyse 3 katına çıkmış durumda. Buna karşın devletin mazot ve gübrede verdiği destek girdi maliyetlerinin yükünü azaltmaktan çok uzak. Bu yüzden ortaya çıkan ciddi maliyet artışının karşılanması, buğdayın satış fiyatından elde edilecek gelire bağlıdır. Dolayısıyla TMO'nun açıklayacağı fiyat bu sene çiftçiler açısından çok kritik. TMO fiyat açıklamakla yetinmemeli, önemli miktarda buğday da satın alarak fiyat oluşumuna doğrudan müdahil olmalıdır" dedi.

“Üretici buğdaydan uzaklaşıyor”

Girdi rakamlarının artmasının çiftçiler üzerinde maliyet baskısını artırdığını bunun da üretimin devamını zorlaştırdığına dikkat çeken Feyzullah Korkut şu değerlendirmeyi yaptı: “Çiftçiler buğday üretiminden uzaklaşmaktadır. Ülke nüfusunun beslenmesi ve gıda güvencesi tehlikeye girmektedir. Sürekli gündemden düşmeyen buğday ithalatı bunun en açık göstergesidir. Buğday, tarihten beri en fazla uluslararası ticarete konu olan tarımsal ürünlerden biridir.”

“Nüfus yüzde 30, buğday ekimi yüzde 27,5 arttı”

Türkiye'nin yaklaşık son 20 yılda izlediği tarım politikaları sonucunda 2002 ile 2021 yılları arasında kaybedilen 3.5 milyon hektar tarım arazisinin yaklaşık 2.5 milyon hektarının (%73) tarla bitkilerine ait olduğunu dile getiren Feyzullah Korkut, şunları söyledi: “2002 ile 2021 yılları arasında Türkiye nüfusunun yüzde 30 artmasına karşılık, buğday ekim alanları yüzde 27.5, buğday üretimi yüzde 9.5 azalmıştır. Buğday üretim artış oranının nüfus artış oranının önemli bir şekilde gerisinde kaldığı açıktır. Buna bağlı olarak son 20 yıldır buğday üretimi 20 milyon ton etrafında dolaşmasına karşılık buğday ithalatı giderek artmış, milyarlarca dolar dışarı gitmiştir. Buğday ithalatına harcanan bu paralar buğday üretimin geliştirilmesi ve artırılması için çiftçilere aktarılmalıdır. Ayrıca döviz kurlarında son bir yılda yaşanan aşırı artış nedeniyle girdi maliyetlerinin daha da artması çiftçilerin buğday üretimini devam ettirebilmesi için bu desteklere her zamankinden daha çok ihtiyaç duyar hale getirmektedir.2022 yılında buğdayın kilogram maliyeti 6.11 TL'dir. Çiftçilerin buğday üretimine devam edebilmeleri için fiyatı en 8 TL olmalıdır.”

Çiftçi ekmeklik buğdaya 5,75 TL istiyor

Adana Çiftçiler Birliği, kalem kalem maliyet hesabı yapıp, buğdayda 2022 yılı için fiyat beklentisini açıkladı. Üreticinin desteklemeler hariç beklediği ekmeklik buğday taban fiyatı 5,75 TL oldu.

İRFAN DONAT

Adana Çiftçiler Birliği, 2022 yılı için buğday maliyetini kalem kalem hesaplayarak taban fiyat beklentisini açıkladı.

1 dekarda buğday net üretim maliyetinin 1.703,51 TL olarak hesaplandığı tabloda, dekar başına ortalama verim beklentisi de 400 kilogram olarak alındı.

Adana Çiftçiler Birliği'nin hesabına göre, 2022 yılı için 1 kilogram buğdayın üretim maliyeti 4 lira 26 kuruş olurken, hesaba çiftçinin yüzde 35 kârına denk gelen 1,49 TL de eklendiğinde desteklemeler hariç beklenen buğday taban fiyatı kilogram başına 5,75 TL olarak açıklandı.

Hatırlanacağı üzere Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), geçen yıl ekmeklik buğday için alım fiyatını kilogram başına 2.25 TL olarak açıklamıştı.

2022	
BUĞDAY	
MALİYETİ	
(1 DEKAR BUĞDAY İÇİN)	
GÜBRE, MAZOT, ZİRAİ İLAÇ VE TOHUM FİYATLARI KULLANILAN TARİH ORTALAMA FİYATLARIDIR	
TOHUM	105,00 TL
TABAN GÜBRE (20-20 GÜBRE 30 KG X 6 TL)	180,00 TL
ÜST GÜBRE (ÜRE 40 KG X 11 TL)	440,00 TL
OT İLAÇI	50,00 TL
ZİRAİ İLAÇ VE YAPRAK GÜBRESİ	150,00 TL
İŞÇİLİK	60,00 TL
MAZOT (7 LT X 18 TL)	126,00 TL
TARLA KİRAŞI	400,00 TL
HASAT	80,00 TL
NAKLİYE	50,00 TL
ARA TOPLAM	1.641,00 TL
GENEL GİDER AMORTİSMAN %5	82,05 TL
FINANSMAN GİDERİ %6	98,046 TL
1 DEKAR BUĞDAYA YAPILAN MASRAFI	1.821,51 TL
MAZOT-GÜBRE-SERTİFİKALI TOHUM VE FARK DESTEĞİ	118,00 TL
1 DEKAR BUĞDAYIN NET MALİYETİ	1.703,51 TL
400 KG VERİMDE 1 KG BUĞDAY MALİYETİ	4,26 TL
%35 ÇİFTÇİ KARI	1,49 TL
DESTEKLEMELER HARİF BEKLENEN BUĞDAY FİYATI	5,75 TL

Mutlu Doğru, yaptığı açıklamada, "Buğday üreticilerimiz ve buğday piyasalarından aldığımız bilgiler çerçevesinde, hasat döneminde, bu yılki ekmeklik buğday fiyatlarının; mazot, gübre, sertifikalı tohum ve fiyat farkı desteklemeleri hariç 5.75 TL/Kg olmasının üretimin sürekliliği için uygun olacağı görüşüyle kamuoyunun takdirlerine sunarız" dedi.

Bu yıl tarımsal girdi fiyatlarının aşırı yükselmesi nedeniyle çiftçilerin üretim maliyetlerinin çok yüksek olduğunun altını çizen Doğru, buğday ekim mevsimi ile hasat zamanı arasında bile çok büyük maliyet farkları oluştuğuna dikkat çekti.

"TMO, FİYATLARI HAFTALIK GÜNCELLEMELİ"

Mutlu Doğru, yaptığı açıklamada, "Geçen yıl yaşanan kuraklık nedeniyle 17 milyon ton civarında gerçekleşen buğday üretimimiz, kendi ihtiyacımız olan buğdayı da yurt dışından ithal etme mecburiyetinde bırakmış, pandemi ve Rusya-Ukrayna savaşının da başlamasıyla buğday fiyatları dünya piyasalarında yükseldiğinden, ülkemize maliyeti yüksek olmuştur. TMO, Türkiye'nin en büyük hububat alıcısı konumunda olması sebebiyle, piyasayı daha aktif düzenlemesi ve piyasaya daha etkin müdahale edebilmesi açısından açıklanacak hububat alım ve satış fiyatlarını, ülkemizin geniş hasat coğrafyası ve değişen piyasa koşulları göz önüne alınarak, haftalık güncelleme yapması, alım fiyatlarıyla beraber satış fiyatları ve şartlarını da açıklanması beklentimizdir" ifadelerine yer verdi.

Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru, bu yıl buğday rekolte beklentilerinin ise 19 milyon ton civarında olduğunu söyledi.

Türkiye hayvan sayısında AB ülkelerini geçti

Türkiye, Avrupa Birliği (AB) ülkeleri ile kıyaslandığında büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısında lider konumda bulunuyor.

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat), AB ülkelerinde 2021 yılı sonu itibarıyla büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayılarına ilişkin güncel verileri yayımladı.

Verilere göre, AB ülkelerinde 2020 yılında 76 milyon 534 bin olan toplam büyükbaş hayvan sayısı 2021 yılında 75 milyon 640 bine geriledi.

Büyükbaş hayvancılıkta AB ülkeleri arasında ilk sırayı 17 milyon 330 binle Fransa alırken, onu en yakın 11 milyon 39 binle Almanya, 6 milyon 649 binle İrlanda, 6 milyon 576 binle İspanya ve 6 milyon 378 binle Polonya ve 6 milyon 280 binle İtalya izledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 2021 Aralık itibarıyla Türkiye'nin büyükbaş hayvan sayısı ise 18 milyon 36 bin olarak belirlendi. Böylece Türkiye, AB üyesi ülkelerle karşılaştırıldığında büyükbaş hayvan varlığında zirvede yer aldı.

Koyun varlığında en yakın rakip İspanya'yı üçe katladı

AB ülkelerinde küçükbaş hayvan sayısı ise 2021 yılında toplam 71,5 milyon olarak tespit edildi. Bu dönemde, AB ülkelerinde küçükbaş hayvanlardan koyun sayısında ilk sırayı 15 milyon 81 binle İspanya aldı. Onu en yakın 10 milyon 49 binle Romanya, 7 milyon 253 binle Yunanistan, 6 milyon 994 binle Fransa, 6 milyon 728 binle İtalya ve 3 milyon 991 binle İrlanda izledi.

Aynı dönemde Türkiye'nin toplam küçükbaş hayvan sayısı ise 57 milyon 519 bin olurken koyun varlığı 45 milyon 178 bin olarak kayıtlara geçti. Koyun varlığında Türkiye, Avrupa'daki en yakın rakibi İspanya'yı 3'e katladı.

AB ülkeleri arasında küçükbaş hayvanlardan keçi sayısında ise ilk sırayı 2 milyon 844 binle Yunanistan aldı. Onu en yakın 2 milyon 589 binle İspanya, 1 milyon 486 binle Romanya, 1 milyon 387 binle Fransa, 1 milyon 60 binle de İtalya takip etti.

Türkiye'de geçen yıl toplam keçi varlığı da 12 milyon 342 bin olarak tespit edilmişti. Söz konusu keçi sayısıyla Türkiye, AB ülkelerinin hepsinin toplamını geride bıraktı.

Süt ve yumurtaya rekor zam

Çaya, ete, Türk kahvesine, benzine derken yumurta ve süte rekor zam geldi. Yumurtada bir yılda fiyat artışı yüzde 100 oldu. Büyük boy yumurtanın adet fiyatı 1,5 lirayı geçti. Marketlerde yaygın marka sütlerin litresi 21 liraya çıkarken en ucuz süt 15 lira 99 kuruştan satılıyor.

Cumhuriyet'in haberine göre, temel ihtiyaç ürünlerine gelen zamların ardı arkası kesilmiyor. Yumurta Üreticileri Merkez Birliği'nin (Yum-Bir) yayımladığı fiyat listesine göre Katma Değer Vergisi (KDV) hariç büyük boy yumurtanın fiyatı 1 liradan 1 lira 10 kuruşa, 90 kuruş olan orta boy yumurtanın fiyatı ise 1 liraya çıktı.

Büyük boy yumurtada artış yüzde 10 olurken orta boyda fiyat artışı yüzde 12,5 olarak gerçekleşti. Yum-Bir'in 16 Mayıs tarihli fiyat bülteninde KDV'siz fiyatlar yer alıyor. Marketlerde ise bugün büyük boy yumurtanın adet fiyatı 1,5 lirayı geçti. Açıklanan toptan fiyatlar market ve bölgelere göre değişim gösteriyor.

Yumurta Üreticileri Merkez Birliği'nin fiyat arşivlerinde geçen sene 17 Mayıs'ta büyük boy yumurtanın 55 kuruş olduğu görülüyor. Büyük boy yumurtanın vergisiz fiyatı bir yılda yüzde 100 artarak 1 lira 10 kuruşa geldi.

Öte yandan gıdada KDV'yi yüzde 8'den yüzde 1'e indiren karar Resmi Gazete'de bu yıl mart ayında yayımlandı. İndirim 14 Şubat'tan itibaren geçerli oldu.

SÜTÜN FİYATI CEP YAKIYOR

Marketlerde yaygın markaları sütlerin litresi 21 liraya çıkarken en ucuz süt 15 lira 99 kuruştan satılmaya başlandı. Süt üreticisinin 'korumak' amacıyla çiğ süte yapılan zamlar yaramadı. Marketlerde bir litre süt 21 liraya, bir kilo peynir ise 100 liraya fırladı.

5 Mayıs'tan itibaren geçerli olan çiğ süt zammı, bu ürünlerin perakende fiyatlarında yaklaşık yüzde 30'luk zamma neden oldu. Vatandaş süt fiyatlarının 10 liraya dayanmasını bile sindirememişken, 5 ay içinde bir litre süt 20 lirayı aşmış oldu.

EN UCUZU 16 LİRA

Ülke genelinde bilinen, yaygın markalı en ucuz bir litre sütün fiyatı 15,99 liradan başlayıp, 17,99-19,99 ve 20,99 TL'ye kadar çıkarken; 800 gramlık beyaz peynirler 60-85 lira aralığında, bir kiloluk beyaz peynirler ise 80-90 liradan satılıyor. Bazı markaların bir kiloluk kaşar peynirleri ise 100 lirayı aşmış durumda. Tereyağı ve yoğurt fiyatlarının geldiği seviye de dikkat çekiyor.

250 gram tereyağları 16-18 TL aralığında değişirken; son zam öncesi 35 lira olan iki kiloluk yoğurtlar 45 liradan başlayıp 52 liraya kadar çıkıyor. Bir kiloluk yoğurtlar bile 20-27 TL aralığında değişiyor.

ZAM ÜSTÜNE ZAM

Bir litre sütün 10 lirayı aşması, 2021 Aralık'ta üreticinin sattığı çiğ süt fiyatlarına yapılan artışlarla olmuştu. Aralık ayında iki kez zamlanan süt fiyatları, bir litre sütün önce 10 liraya sonra 14 liraya kadar çıkmasına yol açmıştı.

Perakende süt ve süt ürünleri fiyatlarına nisan sonu, mayıs başı itibarıyla bir zam daha gelmişti. Süt üreticisinin litresini 8 liraya mal ettiği bir litre sütü 5,70 TL'den zararına sattığı mayıs başında, marketlerdeki bir litre sütün fiyatı 16 liraya çıkmıştı. Aralık ayında litresi 10 liraya dayanan sütler, son 5 ayda yüzde 70'i aşkın zamlarla 20 lirayı aşmış oldu.

HAYVANLARINI KESİME GÖNDERİYORLAR

Vatandaş bu zamlara boğan söz konusu çiğ süt zamları ise, üreticinin beklentisi karşılamıyor.

Bir litre sütü yaklaşık 8 liraya mal eden ancak 5,70 TL'den satan üreticilerin zararını karşılamak için Ulusal Süt Konseyi (USK) çiğ süt referans fiyatlarını 7,50 TL'ye çıkardı. Ancak maliyetini karşılamayan bu fiyatlar karşısında üretici, zararı her geçen gün büyüdüğü için hayvanlarını kesime gönderiyor. Bu durumun ilerleyen dönemde hem süt hem ette büyük krize yol açması bekleniyor.

Bakkal bile işletemiyorlar

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın artan gıda fiyatlarına karşı bir çözüm olarak ortaya koyduğu Tarım Kredi Marketler, 2021 yılında 249 milyon lira zarar açıkladı.

Sadettin İnan

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın büyük önem verdiği market projesi 249 milyon lira zarar açıkladı. Tarım Kredi Marketlerin pazarlama ayağını oluşturan market tarafı 2021 yılını 249 milyon lira zararla kapattı. TK Tarım Kredi Pazarlama ve Marketçilik Anonim Şirketinin 2021 yılı bilançosu yayınlandı. İlk kez yayınlanan bilançoda 249 milyon lira zarar açıklanması dikkat çekti.

GIDA ÜRÜNLERİNİN DİĞER MARKETLERDEN UCUZ OLMADIĞI ORTAYA ÇIKMIŞTI

Tarım Kredi Marketler, çiftçinin ürününün doğrudan alınarak tüketiciye daha uygun fiyata ulaştırılması amacıyla kurulmuştu. Tarım Kredi Marketler, 2021 sonu itibarıyla Türkiye genelinde 700 şubeye ulaşırken Tarım Kredi Marketlerde satılan ürünlerin piyasa fiyatlarının altında olmadığı, tam aksine birçok üründe daha pahalı olduğuna dair eleştiriler gündeme gelmişti. Tarım Kredi Marketlerde satılan birçok ürünün aracı şirketlerden tedarik edilmesi de kuruluş amacının sorgulanmasına neden olmuştu.

CUMHURBAŞKANI, TARIM KREDİ MARKETLERDEN ALIŞVERİŞ YAPMIŞTI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, artan gıda fiyatlarına karşılık Tarım Kredi Marketleri uygun fiyata ürün satan bir market projesi olarak değerlendirirken, satılan ürünlerin diğer market zincirlerinden bir farkının olmadığı, hatta bazı ürünlerde daha pahalı olduğu ortaya çıkmıştı. Çiftçi kuruluşturulan Tarım Kredi Kooperatiflerinin asli işini bırakarak marketçilik işine girmesi, çiftçi kuruluşunun kaynaklarının tarımsal faaliyetlerde değil, marketçilik ayağında kullanılmasına neden oluyor. Tarım Kredi Marketler, gıda fiyatları konusunda amaçlanan politikaları ortaya koyamazken, yıllık 249 milyon lira zarar açıklaması, marketçilik projesinin çiftçiye ve tüketiciye hizmet etmediğini de gözler önüne serdi.

120 MİLYON LİRA FAALİYET ZARARI

Bilindiği üzere Tarım Kredi Marketler, 2020 yılının sonunda tedarik ve pazarlama ayağı olarak iki şirkete ayrılmıştı. Pazarlama ayağını oluşturan marketler, 2021 yılında tam 249 milyon lira zarar açıkladı. Bilançodaki zararın detayları incelendiğinde 120 milyon lirasının faaliyet zararı olması dikkat çekti. Yine faaliyet zararının yanında 138,5 milyon lira da faiz giderinin bulunması Tarım Kredi Marketlerin vatandaşa değil, bankalara çalıştığını da gözler önüne seriyor. Bu bilanço sonuçlarına göre, 2021 yılı sonu itibarıyla Türkiye genelinde 700 marketi bulunan Tarım Kredi Marketler, market başına 357 bin lira zarar etmiş oldu.

TARIM KREDİ MARKETLER VATANDAŞA DEĞİL, BANKALARA HİZMET EDİYOR! ZARARIN 120 MİLYON LİRASI KÖTÜ YÖNETİMDEN, 138,5 MİLYON LİRASI FAİZDEN OLUŞTU!

Bilançodaki zararın detayları incelendiğinde faaliyet zararının yanında yüksek faiz giderinin de bulunması dikkat çekiyor. 249 milyon liralık zararın 120 milyon lirası esas faaliyetten, yani kötü yönetimden kaynaklanırken 138,5 milyon lirası da faiz giderinden kaynaklandı. Sözde vatandaşa ucuz gıda temin etmek için kurulan Tarım Kredi Marketlerin yüksek faiz giderinden dolayı vatandaşa değil, bankalara hizmet ettiği ortaya çıktı.

ÇİFTÇİYE VE TÜKETİCİYE HİZMET ETMİYOR

Çiftçi kuruluşturulan Tarım Kredi Kooperatiflerinin asli işini bırakarak marketçilik işine girmesi, çiftçi kuruluşunun kaynaklarının tarımsal faaliyetlerde değil, marketçilik ayağında kullanılmasına neden oluyor. Tarım Kredi Marketler, gıda fiyatları konusunda amaçlanan politikaları ortaya koyamazken, yıllık 249 milyon lira zarar açıklaması, marketçilik projesinin çiftçiye ve tüketiciye hizmet etmediğini de gözler önüne serdi.

'Kırılan zincir bereketi kaçırdı'

Ankara Sanayi Odası ve DÜNYA Gazetesi tarafından düzenlenen Ekonomide Yeni Ufuklar Buluşması'nın ilki ASO toplantı salonunda gerçekleştirildi. Akademisyenler ve yazarlarımız, izleyicilerden gelen kur, faiz, enflasyon gibi göstergelere yönelik soruları cevaplandırıdılar.

Hüseyin GÖKÇE

ASO Başkanı Nurettin Özdebir: Şark kurnazlığı yapıyor

• Pandemiyle başlayan süreçte, dünya ekonomisi, siyaseti bilmediğimiz denizlere açılmaya başladı. Bu süreç, bir çok belirsizleri barındırıyor. Pandemi öncesinde, dünya kaynakları herkese yetiyordu. Kırılan tedarik zinciri, zaman dahil her şeyin bereketini kaçırdı. Adı konulmamış ekonomik savaş var. Bu bizi yeni ufuklara taşıyacak. Dijitalleşmeyle birlikte iş yapma şekillerinin değiştiğini görüyoruz. Türkiye'nin en büyük sorunu cari açık. Bunun uzantısı olarak enflasyon geliyor. Enflasyon, sadece bizim değil, dünyanın en büyük ekonomilerinin de derdi ve kronikleşiyor. Ancak bizdeki enflasyon dünyadakinden çok farklı, enflasyonda açık ara liderliği muhafaza ediyoruz. Kur korumalı mevduat, ekonominin düzeltilmesi için sadece zaman kazandırdı, bunu iyi değerlendirmek lazım. Eskiden ülke ekonomilerine yönelik değerlendirmelerde GSMH artışı dikkat alınıyordu. Şimdi, "çalışanlara ne kadar değer veriliyor" gibi parametreler de dikkate alınıyor.

Kamu kendisine iş yapanın parasını öderken, hangi kuru dikkate alacağını belirlemede şark kurnazlığı yapıyor. Eğer tavuğu yumurtlatmak istiyorsanız, hakkını vermek zorundasınız. Ancak bizde günü kurtarmaya çalışıyorlar, stratejik düşünmeye fırsat vermiyorlar. Aslında bu süreçte Türkiye'nin önüne büyük fırsatlar geçti, halen de

var. Ancak gelen döviz ile giden döviz arasında fark olmadığı sürece sıkıntıdan çıkamayız.

Bugün tarımsal üretimde sıkıntı yaşıyoruz, ithalat yapıyoruz. Ancak toprakların yarısı ekilmiyor ama ekilmeyen arazilerden vergi almıyoruz. Peki biz niye tarımsal üretimde kullanılmayan araziden vergi almıyoruz? Bunlara yönelik vergi getirilirse, belki ekilmeyen araziler de ekilebilir hale gelir. İş insanları KDV alacaklarını tahsil edemiyor ve bunlar enflasyon karşısında eriyor. Bunu alamadığımız için kredi kullanmak zorunda kalıyoruz ve buna da yüzde 20-30 faiz veriyoruz. Bu adil bir düzen değil. Ben güçlü olacağım ki ülkem de güçlü olsun.

Bugün ABD dünyanın en büyük ekonomisi, aynı zamanda en büyük ordusuna sahip. Bunu firmaları güçlü olduğu için başarıyor. İhtiyaçlarını kendi firmaları karşılıyor. Kredi verirken de üretim kriterleri gözardı ediliyor. Daha bir iki gün önce bir firmamızı banka arayıp 1 milyon lira KGF kredisi çıkardığını söylüyor. O firma da beni arayıp, "İhtiyacım yok, döviz mi alayım" diye soruyor. Burada devletin yapması gereken şey, devlet olmasının gerektirdiği denetimi yerine getirmesidir. Hazine ve Maliye Bakanlığı nakit para verilmeyeceğini duyurmasına rağmen firmalara nakit paranın da verildiğini duyuyoruz.

İRİ REİS ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. ERHAN ASLANOĞLU: TÜRKİYE'DE SIKI PARA POLİTİKASI OLMAZSA OLMAZ

- Günümüzde yaşanan ekonomik sıkıntılara sebep olan unsurları; Rusya Ukrayna savaşı, enerji ve gıda fiyatları, stagflasyon, COVID-19(Çin'in tavrı) ile Merkez Bankaları ve para politikaları olarak sıralayan Prof.Dr. Erhan Aslanoğlu, bunun en önemli yansımasının da enerji gıda fiyatında olduğunu bildirdi. Aslanoğlu, şöyle konuştu:

"Savaş arz yönlü şok demektir. Üretim aksama, tedarik sorunu demektir. Önce savaşın çıktığı yerde, sonra yakın bölgelerde daralma hissedilir. Bunu bugün en çok Avrupa hissediyor. COVID aşağı doğru inse de şimdi stagflasyona doğru gidilip gidilmediği konuşuluyor. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en sert daralma ve en sert büyüme art arda yaşandı. Gerek iş dünyası, gerekse tüketicilerde bir çok şey değişti. Korumacılık dünya ekonomisini yavaşlattı. Dünya büyüme tahminleri giderek aşağı doğru gidiyor. AB'de büyüme tahmini de yüzde 3.8'den yüzde 2.5'e indi. Bizim ihracat siparişlerinin ve büyümenin ana lokomotifinde yavaşlama sinyali olabilir. Enflasyon tarihi zirveyi zorluyor, büyüme yavaşlıyor. Finansal piyasaların sevmediği bir ortam. Bu borçlar nasıl ödenecek kaygısıyla iştah düşüyor. Düşük faizle kağıt alan finans sektörü, önümüzdeki süreçte faiz yükseldikçe biraz daha zorlanabilir. ABD son 40 yılın en yüksek enflasyon sürecine girmiş durumda. 1980'de yüzde 15'e çıkan enflasyonu düşürmek için faizi yüzde 20'ye çıkaran ABD, bunu 10-12 yıl sürdürmüştü. ABD'nin resesyona girmeden işin içinden çıkması için şansa ihtiyacı var, ABD ve Çin'in yavaşlaması, dünya ekonomisinde hissedilir yavaşlama anlamına gelir. Ancak ABD'de, hem şirketler hem ailelerin tasarruf oranı yüksek ve likit

duruyorlar. Türkiye’de sıkı para politikası olmazsa olmaz. Daha önce, para politikasının bağımsızlığı, reformlara yönelen gündem ve AB çıpası vardı. Güven ortamının oluşturulması için sadece ekonomik değil, ekonomi dışı reformlara da ihtiyaç var. Bana göre Merkez Bankası Başkanı yüz kızartıcı suçu yoksa, görev süresi boyunca değiştirilmemeli. Normalde yavaşlamanın emtia fiyatını aşağı çekmesi lazım ama enerji fiyatı yüksek seyrettikçe emtia da düşmez. İklim krizi üretim ve tüketim davranışlarını değiştiriyor. Yeni Yeşil Mutabakat düşündüğümüzden daha çok hırpalayacak, bu alanda resetlemeye hazırlıklı olmalıyız. Gelir dağılımında da resetlemeye ihtiyaç var.

DÜNYA GAZETESİ/HAKAN GÜLDAĞ: RUSYA, AVRUPA’NIN GAZINI KESERSE OYUN BİTER

- DÜNYA Üst Yöneticisi Hakan Güldağ, dünyayı algoritmaların yönetmeye niyetli olduğu bir döneme girildiğini belirtirken, yeni ufuklar belirlenirken makro çerçeveler kadar mikro çerçevelerin de önemli olduğunun altını çizdi. Teknolojideki değişimlerin gerek reklamların şekillerinde, gerekse reklam verilen mecralarda ciddi değişiklikler yarattığına değinen Güldağ, infl uencerlarla (etkileyiciler) ilgili çeşitli tartışmalar olduğunu belirtti. Güldağ, bunlara yönelik olası düzenlemelerin türbülans yaratacağı öngörüsünde bulunurken, yeni dönemdeki planların iklim değişikliğini de kapsamasının zorunlu olduğunu bildirdi. Konuşmasında dünya ekonomisindeki gelişmelere de değinen Hakan Güldağ, ABD’nin faiz artırımı sürecine atıfta bulunarak, “ABD son 70 yılda faiz artırımı sürecine girdiğinde resesyondan hiç kaçmamış. Avrupa’dan da daha çok sıkıntı sinyalleri gelmeye başladı” dedi. Rusya’nın Rubleyle ödeme sorununa yönelik formüllerin bulunduğu vurgu yapan Güldağ, buna rağmen Rusya’nın Avrupa gazını kesmesi halinde oyunun biteceğini ve yüzde 5 küçülme gelebileceğini bildirdi. Avrupa’da kredi problemlerinin de ortaya çıktığını işaret eden Güldağ, “Enflasyon Avrupa’da da tüketiciyi sahneden çekiyor diye Avrupa Merkez Bankası karar vermiş gibi duruyor” dedi.

BİLKENT ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. HAKAN KARA: TÜRKİYE’DE SABİTİMSİ KUR REJİMİ VAR

- Küresel talebin petrol fiyatını aşağı çekmek istediğini belirten Prof. Dr. Hakan Kara, bütün dünyanın faiz artırmaya başladığını, ABD’de ise tarihte görülmemiş hareketlilik olduğunu söyledi. Kara şu değerlendirmelerde bulundu: Şimdi çok ilginç bir dönem yaşıyoruz. Son 12 senede petrol yükselince, dolar değer kaybederdi, bu da bizim için artan maliyeti telafi ederdi. Oysa şimdi hem enerji, hem dolar fiyatı yükseliyor. Türkiye bugünkü kadar negatif reel faizi hiç görmemişti. Buna finansal sektör dayansa bile reel sektör dayanamaz. Bu ortam sürdürülebilir olmadığı için Kur Korumalı Mevduat sistemi geldi. Korumayı, Hazine ile Merkez Bankası cebinden karşılayan bir strateji ortaya konuldu. Bugün Türkiye’nin kur rejimini adlandıramıyorum, sabitimsi kur rejimi diyebiliyorum. KKM yanı sıra ihracatçıların kazancının yüzde 40’ı ile toplanan döviz satılarak, kur tutulmaya çalışılıyor. Yaptığım projeksiyona göre dolar kuru 17.5 lira olursa KKM’nin Hazine’ye maliyeti 87 milyar lira, 18 lira olursa bu maliyet 100 milyar lirayı aşıyor. Şu anda KKM stoku 830 milyar lira ve çok sürdürülebilir değil. Geline

noktada şirketlerin ve hane halklarının döviz pozisyonlarını azalttığını görüyoruz, bütün deviz riski kamuya geçmiş durumda. Kamunun 200 milyar dolara yakın döviz açığı oluştu. Dolardaki her 1 liralık artış kamuya 200 milyar lira yük bindiriyor. Bunu hissetmiyoruz şimdilik ama vergilerimizle ödeyeceğiz. Başka bir projeksiyona göre yüzde 4 büyüme ve 100 dolarlık petrol fiyatında cari açığımız 38 milyar dolar olacak. Petrol 110 dolara çıkarsa, bizim açığımız 45 milyar dolara çıkacak. Brüt rezerv 102 milyar dolar ama bunun kalitesi önemli. Swap yükümlülüğüyle rezervimiz eksi 50 milyar dolar düzeyinde. Çok kritik bir döneme giriyoruz, ilave finansmana ihtiyaç var. Nisan'daki yüzde 70'lik enflasyonun 20 puanı dışardan, 50 puanı bizden kaynaklanıyor. Para politikasını devre dışı bıraktık. Bunun olumsuzluklarıyla baş etmek için mikro araçları seferber ediyoruz. Para politikasının bir an önce normalleşmesi gerekiyor. Makroekonomik istikrarı ortaya koyabilirsek zaten gerisi açılacak. Uzun yıllar(2018'e kadar) CDS ve büyüme hızımızın aynı gittiği Güney Afrika'nın CDS'i bugün 260, bizimki ise 700'e çıktı. Biz MB'nin araç bağımsızlığının sona erdiğini ilan ettik. Merkez Bankası işini yapabilirse CDS 350'ye iner. Ancak kapsamlı programla desteklenmezse Merkez Bankası maliyetleri tek başına çözemez.

DÜNYA GAZETESİ/SERVET YILDIRIM: ŞİRKETLER SÜRATLE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HEDEFLERİNİ BELİRLEMELİ

- Ekonomistler enflasyonu; optimum, makul, yüksek ve hiperenflasyon olarak sınıflandırıyorlar. Ben de emekleyen, yürüyen, koşan ve uçan enflasyon olarak niteliyorum. Ekonomistlere göre hiper enflasyodayız ama doğru teşhisler yok. Enflasyonda kalıcı aşağı gidiş çok mümkün görünmüyor. İşletmeler açısından yatırım ortamı olup olmadığı soru işareti.

Dünyada döngüsel ekonomiye doğru dönüş var. Artık çöp yerine atık kavramına geçtik. Günümüzde teknolojiyi kullanmak çok önemli. Seraya giren teknoloji, verimlilik ve üretimde artışa yol açıyor. Biz her yıl gıda israfının etkisini konuşuruz. Sadece gıda değil, tüm alanlarda sürdürülebilirliğe geçilmesi lazım. Bence şirketlerin süratle sürdürülebilirlik hedefini belirleyerek bunu açıklaması lazım.

Bugün Z kuşağı teknolojinin içinde doğdu, çok çabuk karar değiştiriyor. Bazı kritik kelimeler, bunlar için çok önemli şeyler ifade ediyor. Eğer şirketler, Z kuşağının değerlerini taşıyan şirket üretiyorsa onun için daha fazla para ödemeyi kabul ediyorlar. Bunlar artık karar veren hale gelmeye başladılar. Yakın zamanda şirketlerde satın almalara bunlar karar verecek. Parayı yönlendiren kesim haline gelecek. Sürdürülebilirlik bir zorunluluk olmakla birlikte aynı zamanda fırsat kapısıdır. Teknolojiyi kullanmadan bu çarkı sürdürmek zorlayacaktır.

2021 yılı Ocak ayında yüzde 15 enflasyon, yüzde 19 faiz var. Büyüyen bir ekonomi ve kontrol altında bir cari açık vardı. Bu denge niye bozuldu anlayabilmiş değilim. Ekonomiler için önemli olan doğrudan yatırımlar, öncelikle uzun vadeli kararlara bakıyorlar. Öncelikle bu noktada güven vermek gerekiyor.

Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi arttı

Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE) yıllık yüzde 118,53, aylık yüzde 17,76 arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan açıklamaya göre, Tarım-ÜFE'de (2015=100), 2022 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 17,76, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 72,29, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 118,53 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 45,26 artış gerçekleşti.

Sektörlerde bir önceki aya göre balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 0,12, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 18,10 ve ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 21,03 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre çok yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 6,52, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 8,41, tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 27,66 artış gerçekleşti.

Yıllık bazda 7 alt grup daha düşük, 4 alt grup daha yüksek değişim gösterdi

Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 21,82 ile turunçgiller ve yüzde 45,18 ile koyun ve keçi, canlı; bunların işlenmemiş süt ve yapağları oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 295,72 ile lifli bitkiler, yüzde 248,33 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumrular ve yüzde 135,01 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar oldu.

Bir önceki aya göre artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 4,95 ile turunçgiller ve yüzde 5,60 ile diğer çiftlik hayvanları ve hayvansal ürünler oldu. Buna

karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 61,29 ile diğer ağaç ve çalı meyveleri ile sert kabuklu meyveler ve yüzde 42,69 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumrular oldu. Bir önceki aya göre azalış gösteren tek alt grup ise yüzde 0,11 ile canlı kümes hayvanları ve yumurtalar oldu.

Bir önceki aya göre artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 4,95 ile turunçgiller ve yüzde 5,60 ile diğer çiftlik hayvanları ve hayvansal ürünler oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 61,29 ile diğer ağaç ve çalı meyveleri ile sert kabuklu meyveler ve yüzde 42,69 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumrular oldu. Bir önceki aya göre azalış gösteren tek alt grup ise yüzde 0,11 ile canlı kümes hayvanları ve yumurtalar oldu.

Aylık maliyet 50 milyar TL: Kura koruma millete zarar

128 milyardan ders alınmayınca kuru tutmak için 30 milyar dolar daha harcandı ancak dövizin ateşi yine düşmedi. Bir yandan eldeki rezerv eritilirken dolar tırmanış trendine girince Hazine'nin sırtına bir de Dövizde Endeksli Mevduat yükü bindi. Bir avuç mevduat sahibine mayısta yapılacak fark ödemesi 50 milyara ulaştı. Zarar üstüne zararın faturası ise 84 milyonun cebine yüklendi.

Kurda tırmanış sürerken yeniden artışı frenlemek için yaklaşık 30 milyar dolar daha eritildi. İhracattan, SWAP anlaşmalarından ve mevduattan gelen döviz bu uğurda kullanıldı. Ancak eşikleri aşan endeks 15.80'in üstünü gördü. Bir yılda Türk Lirası'nın dolar karşısındaki değer kaybı yüzde 87'yi aştı. Milletin parasıyla oluşturulan MB rezervi harcanırken kronik zamlarla boğuşan milyonların cebindeki para biraz daha buharlaştı.

'DÖVİZDEKİ YÜKSELİŞİN BÜTÜN MALİYETİ VATANDAŞIN SIRTINA BİNİYOR'

Yükselen dolar yeni zamları peşinden sürüklerken Dövizde Endeksli Mevduat nedeniyle ödenecek fark da katlandı. Vergilerle dolan MB ve Hazine'nin bu ay yapması gereken ödeme miktarı 50 milyar TL'ye ulaştı. Israrlı politikayla oluşan vahim tablo ekonomistlerin gündemindeydi:

* 14.55 üstündeki artışların bütün yükü vatandaşta.

* Büyük bir hızla yoksullaştırılıyor.

* Cari açık, bütçe açığı ve itibar açığı. Üçüz açık dönemi.

KUR KORUNURKEN VATANDAŞ EZİLDİ

Ekonomi yönetiminin kuru dengelemek harcadığı rezerv 30 milyar doları buldu. Sadece kur korumalı mevduat sisteminde katılımcılara son iki ayda sadece Hazine'den 16.3 milyar TL daha ödendi. Aralık ayından bu yana kurdaki artışın durmaması da mevduat sahiplerine para olarak geri döndü. Zengini daha zengin yapan sistemde mevduat sahiplerine yapılacak fark ödemesi 50 milyar liraya ulaştı. Hazine ve Merkez Bankası'ndan yapılan ödemeler ise yine vatandaşın cebinden çıktı.

Türkiye'deki yanlış ekonomi politikaları, TL'yi tarihinin en kötü seviyelerine taşıdı. Özellikle geçen yılın sonuna kadar dolar ve eurodaki yükseliş TL'yi olumsuz etkiledi. Geçen yılın Aralık ayında kurda görülen 18.40 seviyeleri Hükümet'in kur korumalı mevduat (KKM) hamlesiyle bir gecede piyasaların kapalı olmasına rağmen hızlı bir düşüşe başladı. Kuru tutmak için harcanan milyarlarca dolara rağmen ekonomi yönetimi yine alışılmışın dışında bir yöntem daha denemiş oldu. 128 milyar dolar vakasının ardından yeniden rezerv satışları gündeme gelirken, KKM ile birlikte Hazine bu sefer resmi olarak rezerv yakmaya başladı. Harcanan 30 milyar dolara rağmen kur yine düşmedi. Ocak 2022'de 10 lira seviyesine kadar düşen kur, her ay artışını sürdürdü. Şubat ayında 10 lira sınırı 13 liraya taşındı. Üçüncü ayda bu sınır 14 liraya çıkarken, Mayıs 2022 ile birlikte 15 lira da geçilmiş oldu. Tabi bu geçiş dönemlerinde Hazine'nin KKM yükü de arttı. Zengini daha zengin yapan sistemde mevduat sahiplerine yapılacak fark ödemesi 50 milyar lira ulaştı. Fatura ise her zamanki gibi 84 milyona kesildi. KKM hesapları 18 Şubat haftasında 469 milyar 230 milyon liraya ulaştı. 25 Şubat haftasında ise bu rakam 52 milyar 139 milyon dolara çıktı. Toplam iki haftalık ortalama ise 494 milyar 685 milyon lira olarak kayıtlara geçti. Sadece 18 Şubat haftasında dolar 13.65 liraydı. Dün ise 15.85 seviyesine kadar çıktı. Dolardaki 3 aylık artış yaklaşık yüzde 16,1 olarak hesaplandı. KKM hesaplarının faizi de yüzde 4,2 oldu. Bu bütçenin yüzde 12'lik artış farkını böylece Hazine ve Merkez Bankası ödeyecek. İlk kez döviz bozdurup KKM'ye yatırımların farkını Merkez Bankası, TL'sini KKM hesabına çevirenlerin farkını ise Hazine karşılayacak.

Önceki gün açıklanan Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 2022 Nisan ayına ilişkin merkezi yönetim bütçe istatistikleri de gerçeği ortaya koydu. Bakanlığa bağlı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün açıkladığı merkezi yönetim bütçesi gider tablolarına göre, nisan ayında 'Mevduat ve Katılma Hesaplarının Kur Artışlarına Karşı Korunmasına İlişkin Giderler' kapsamında 4.6 milyar TL ödeme yapıldı. Mart ayında ise bu ödeme 11.7 milyar TL idi. Böylece, son iki ayda kur korumalı mevduatın bütçeye maliyeti 16.3 milyar TL oldu.

BASKI HER HAREKETTE ARTIYOR

Bankacıların hesaplamalarına göre, dolar/TL'nin 15'i aşması durumunda 45 milyar TL'ye yükselecek şeklindeydi. Dolar/TL'deki hareketlilik ise son iki haftada hızlandı. TL bugün dolar karşısında yüzde 1'e yakın değer kaybederek 15.8'i aştı. Hareketliliğin başladığı son iki hafta itibarıyla TL'nin değer kaybı yüzde 5'in üstünde. Bankacılar, kurun 18 seviyesine ulaşması halinde ise maliyetin 165 milyar TL'ye kadar yükselebileceğine işaret ediyor.

32 MİLYAR DEĞİL 7 MİLYAR DOLAR YÜKSELDİ

Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) haftalık ekonomik analiz raporunu yayımladı. Raporda Türkiye'nin kredi risk primi (CDS) oranının 700'lü seviyelere yükseldiğine dikkat çekilerek "Bunun Merkez Bankası rezervlerindeki etkisinin borç faiz yükünün artması sonuçlu negatif etkisinin olacağını ve kur korumalı mevduat (KKM) politikasının rezervleri daha da düşüreceğini öngörüyoruz" açıklaması yapıldı. Raporda, Merkez Bankası'nın kuru sabit tutmak için rezerv satışı gerçekleştirdiği ifade edilerek şöyle dendi: "Merkez bankası rezervlerini yıl sonundan bugüne kadar olan süre için incelediğimizde, yaklaşık olarak KKM'den 25 milyar dolar, ihracattan 15 milyar dolar, reeskonttan da 8 milyar dolar gelir yaratıldığını ve bunun yanında KİT satışlarının 16 milyar dolar civarında gerçekleştiğini düşünürsek, rezervlerde 32 milyar dolarlık artış olması gerekirken sadece 7 milyar dolarlık bir artış gözlemliyoruz. Aradaki farkın kuru tutmak amaçlı rezerv satışı olduğunu tahmin ediyoruz."

'PİYASAYA ÖRTÜLÜ BİR MÜDAHALE VAR'

KKM'nin geldiği durumu yorumlayan ekonomist İris Cibre, yıl sonuna kadar KKM'ye 50 milyar TL tutarında bir ödeme yapılacağını söyledi. Medyascope'a açıklamalarda bulunan Cibre, aynı zamanda piyasaya örtülü müdahalenin sürdüğünü belirtti. Cibre "KKM'den gelsin, KKM'den piyasaya örtülü müdahale yapılsın şeklinde ilerleyen bir sistem oluştu. Hem ihracatçıların o yüzde 40 döviz satma mecburiyeti hem de KKM'den gelen, MB aracılığıyla gelen dövizler şu an zaten rezervlerden de rahatlıkla görüyoruz toparlayamıyor. Aralık ayındaki rezerv ile şu anki net rezerv, swap hariç analitik bilanço da aynı. Bu da demek oluyor ki bu gelen ihracat bedellerine, KKM dövizlerine rağmen artmıyor rezerv. Bunun da ne demek olduğu belli, piyasaya hâlâ örtülü bir müdahale var. Dolayısıyla bunu bu şekilde kullandıkları sürece para da birikmiyor rezerv olarak. En sürdürülemez tarafı bu" diye konuştu.

SİSTEM GELİR TRANSFERİNE DÖNÜŞTÜ

KKM'nin bir gelir transferine dönüştüğünü söyleyen İris Cibre şöyle devam etti: "Gelir dağılımındaki bozukluğu biliyoruz. Çok ciddi bir fark var. Dolayısıyla sermayeye bu paranın aktarıldığı apaçık ortada. Çünkü şöyle düşünün adamın 1 milyon lirası var, gitmiş KKM yaptırmış. Ve aralık ayında yatırdığını varsayın yüzde 27 para kazanmış. Üç ayda bu parayı kazanmış. Şimdi benim yok öyle bir param, dolayısıyla ben KKM

yapamadım. Şimdi bu KKM'ye ödenecek kur farkının nereden ödüyorlar? Hazine ya da MB'den ödüyorlar. Bu da bir enflasyona neden oluyor.”

‘MALİYETLER ŞEFAF BİR ŞEKİLDE AÇIKLANMALI’

Gelecek Partili ekonomist Kerim Rota “KKM'ye ödenen 4.5 milyar TL sonrasında Nisan bütçe açığı 50 milyar TL. BOTAŞ'a son 1 yılda aktarılan kaynak 132 milyar TL'ye ulaştı. Bütçede ilk 3 ay TCMB kârı ile gelen yalancı bahar sona ermiş görünüyor. Cari açık, bütçe açığı ve itibar açığı. Üçüz açık dönemi” diye konuştu. Gelecek Partili Serkan Özcan ise “KKM ile toplanan dövizlerin maliyeti 14 TL düzeyinde. 3 aylık faizi eklediğimizde maliyet 14.55 TL. Yani 14.55 üzerindeki artışların yükü vatandaşta. Geçtiğimiz haftadan bu yana dolar kuru artışı yüzde 4,5. Sonuç olarak 1 haftalık ilave KKM maliyeti 36 milyar TL. Elbette KKM ile toplanan dövizlerin maliyetinin 14 TL'nin üzerinde olduğu ve vatandaşa maliyetin daha düşük gerçekleştiği iddia edilebilir. Örneğin maliyet 14 değil 14,50 ise KKM'nin 1 haftalık maliyeti 36 değil de 28 milyar TL olur. Tam da bu nedenle Hazine tarafından bu maliyetler şeffaf bir biçimde açıklanmalı ve tüm kafa karışıklıklarının önüne geçilmelidir. Bedelini vatandaşın ödediği bu garabet sisteme ilişkin her ayrıntıyı bilmek hepimizin en tabii hakkıdır” ifadelerini kullandı.

TARLA ENFLASYONU ALARM VERİYOR

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi Nisan 2022 verilerini açıkladı. Buna göre, tarım-ÜFE'de (2015=100), 2022 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 17.76, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 72.29, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 118.53 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 45.26 artış gerçekleşti. Sektörlerde bir önceki aya göre balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 0.12, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 18.10 ve ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 21.03 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre çok yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 6.52, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 8.41, tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 27.66 artış gerçekleşti.

HIZLA YOKSULLAŞIYORUZ

Ekonomist Oğuz Demir “Dövizin köpüğünü aldık demişlerdi. Enflasyonu da alacaklardı. Köpük değil müsilağmış, ortamı uygun bulunca dövizdeki geri geldi. Enflasyon ise artık canlı hayatını yok eder durumda. Yetmedi mi artık bu vurdumduymaz tavırlar? Büyük bir hızla yoksullaştırılıyor. 20 Aralık'taki günübirlik şoku saymazsak dolar/TL'nin en yüksek gün kapanışı 17 Aralık 2021'deki 16.40 seviyesi. 16 Aralık'ta ise 15.66 TL vardı. Bu artışlar 20 Aralık'taki KKM ile fiyatlara yansımadan geri geldi. Aradan geçen 6 ayın sonunda bugün aslında 15.75 ile aslında kur gün kapanışlarındaki ilk rekoru egale etti. KKM ise gün gün artan ve şu

ana kadar 16 milyar TL'yi aşan maliyeti ile 5 ay daha fazla saçmalamaları için zaman kazandırmaktan başka bir işe yaramamış oldu" dedi.

DÜNYA EKONOMİK BAŞARIMIZI TAKDİR EDİYOR

TL geçen yılın son ayında değer kaybında tarihi seviyeye ulaştı. Hazine Bakanı Nebati "Uygulamaya aldığımız kur korumalı mevduat ile bertaraf ettik" dedi. Nebati, tüm dünyanın son 40 yılın en yüksek enflasyon oranıyla karşı karşıya olduğunu ve ekonominin son 2 yılda gösterdiği büyük başarının tüm dünya tarafından takdir edildiğini söyledi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Türkiye Katılım Bankaları Birliğinin (TKBB) 21. Olağan Genel Kurulu'nda konuştu. Nebati "Geçen yıl Aralık ayında döviz kurunda gözlemlediğimiz, piyasa gerçekliğini yansıtmayan fiyat oluşumlarını, uygulamaya aldığımız kur korumalı mevduat ile bertaraf ettik. Enflasyonun önemli belirleyicisi olan kurdaki dalgalanmaları büyük oranda dengeledik" dedi. Nebati, şu andaki enflasyonun bu rakamlara gelmesindeki en önemli etkenin 'beklentiler' olduğunu söyleyerek "Şimdi hedefimiz enflasyonun ana sebeplerinden biri olan beklentileri düzeltmektir. El ele vererek, birlikte adımlar atarak ve yüreğimizle halledeceğiz" diye konuştu. "Günlerdir ilgili sektör kuruluşlarıyla bire bir toplantı yapıyoruz. Rakamları önlerine koyuyoruz" diyen Nebati, "Fahiş uygulamalara net olarak karşı durduğumuzu ortaya koyuyor ve net olarak paylaşıyoruz. Bir çabamız var, çabamız enflasyonun Türkiye'nin mutlak surette kontrol altına alınması ve hedeflerimiz doğrultusunda ilerlemesidir" diye konuştu. Nebati açıklamalarını şöyle sürdürdü: "Tüm dünyada enflasyon rekor seviyelere ulaştı, 2022 yılı bu tartışmalarla geçiyor. Tüm dünya son 40 yılın en yüksek enflasyon oranlarıyla karşı karşıya. Bazı ülkelerde, örneğin İspanya'da üretici fiyatları negatiflerden yüzde 40'lara erişmiş seviyede. Enflasyonu sadece devletin çözebileceği bir sorun olarak görmüyoruz. Nebati, tüm dünyanın son 40 yılın en yüksek enflasyon oranıyla karşı karşıya olduğunu ve ekonominin son 2 yılda gösterdiği büyük başarının tüm dünya tarafından takdir edildiğini söyledi."

Bakan Nebati: Enflasyon tek boyutlu devletin çözeceği sorun değil

TKB Birliği Genel Kurulu'nda Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, enflasyonu tek boyutlu devletin çözeceği bir sorun olarak değil tüm paydaşlarla hareket etmeyi gerektiren çok boyutlu mesele olarak gördüklerini söyledi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, enflasyonun ana sebeplerinden birinin de beklentiler olduğunu belirterek, bu beklentileri "hep birlikte" kıracaklarını söyledi. Nebati, enflasyonun ve enflasyonla mücadelenin tek boyutlu devletin çözeceği sorun olarak görmediklerini vurgulayarak tüm paydaşlarla koordineli hareket etmeyi gerektiren çok boyutlu mesele olarak gördüklerini dile getirdi.

Nebati, Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) 21. Olağan Genel Kurulu'nun açılışında yaptığı konuşmada, tüm dünyada enflasyonun rekor seviyelere ulaşmasına neden olduğunu söyleyerek 2022 yılının bu tartışmalarla geçeceğini, bu konuların Türkiye ve dünyanın gündeminde daha fazla olacağını söyledi. Tüm dünyanın, son 40 yılın en yüksek enflasyon oranlarıyla karşı karşıya olduğunu ifade eden Nebati, "Örneğin, İspanya'da üretici fiyat artışları 1.5 yıl içinde yıllık bazda negatif seviyelerden yüzde 40'ın üzerine ulaşmış vaziyette" dedi.

Nebati, bu küresel gelişmelerin neden olduğu üretim maliyetlerindeki artışlar karşısında, kaynakları etkin ve çözüm odaklı bir yaklaşımla kullandıklarını ve maruz kalınan maliyetleri önemli ölçüde sübvansettiklerini vurgulayarak, "2021 yılında yüzde 36 ve 2022 yılı ocak-mart döneminde yüzde 28 oranında sübvansiyon

sağladık. Sanayicilerimizi destekliyoruz. Hanehalkının kullandığı doğalgaza da yüzde 78 oranında destek sağlamaya devam ediyoruz" diye konuştu.

Hedef beklentileri düzeltmek

Makroekonomik hedeflere ulaşmakta finansal istikrarın öneminin de farkında olduklarını aktaran Nebati, şunları kaydetti: "Geçtiğimiz yıl aralık ayında döviz kurlarında gözlemlediğimiz piyasa gerçekliğini yansıtmayan fiyat oluşumunu, uygulamaya aldığımız Kur Korumalı Mevduat ve Katılım Hesabı (KKM) ve destekleyici alternatif enstrümanlarla bertaraf ettik. Böylece enflasyonun önemli bir belirleyicisi olan döviz kurlarındaki fiyat dalgalanmalarını büyük oranda dengeledik. Şimdiki hedefimiz, enflasyonun ana sebeplerinden biri olan beklentileri düzeltmektir. Enflasyon ataletini ve beklentilerini el ele vererek, birlikte adımlar atarak, elimizi taşın altına koyarak halledeceğiz."

'Sorunları görmezden gelmiyoruz'

Fiyat istikrarını kalıcı tesis ederek halkın alım gücünün eskisinin de üzerine çıkarmak konusunda tavırlarının net olduğunu kaydeden Nebati, "Sorunları kesinlikle görmezden gelmiyoruz yerinde ve zamanında attığımız adımlarla gerekli tüm tedbirleri alıyor ve kesintisiz çalışmalara devam ediyoruz" dedi. Nebati, ilgili sektör kuruluşlarıyla toplantılar yaptıklarını, rakamları önlerine koyduklarını anımsatarak, şunları söyledi: "Sektörlerin nereden nereye geldiğini ortaya koyan verileri paylaşıyoruz. Kısa dönem karlılığı üzerinden birtakım hesaplarla ülke ve dünya gerçeklerindeki sıkıntıları kendilerine bir fayda oluşturmak adıyla çalışanların verilerini ortaya koyuyoruz, paylaşıyoruz. Kar maksimizasyonunu fahiş hale dönüştürecek ve bundan kısa dönem içerisinde hızlı şekilde birtakım katkıları fazla getirecek fahiş uygulamalara net olarak karşı duruyoruz. Bir çabamız var. Bu çabamız, enflasyonun Türkiye'de mutlak suretle kontrol altına alınması ve hedeflerimiz doğrultusunda ilerlemesidir. Bunu yapacağız, bizimle birlikte olanlarla birlikte yapacağız. Yanlış yapanın üstüne de gideceğiz. Şu andaki enflasyonun bu rakamlara gelmesinde, son dönemde en önemli etken beklentiler haline dönüşmüştür. Bu beklentileri hep beraber kıracağız."

İstanbul'daki arsalar hızla kazandırılmalı

Bakan Nebati, konut piyasasında oluşan ihtiyacı gidermek için her türlü gayreti göstereceklerini de belirterek şöyle konuştu: "Yerel yönetimler de bu konuda bizlere destek verirse özellikle İstanbul'da... çok hızlı mahalle aralarındaki arsaların hızlı şekilde konut üretimini gerçekleştirerek bu yıl İstanbul'daki konut arzını katlayacak sonuçla karşı karşıya kalabiliriz... Biz varız, hazırız." Nebati, gelecek dönemde iyi bir turizm sezonu geçirmeyi öngördüklerini belirterek, "Nisan ayı gerek Akdeniz gerekse İstanbul'da çok iyi geçti. Mayıs ayında İstanbul'da çok farklı bir rakama ve orana ulaşmış durumdayız ki salgın öncesi dönemi de geçti" dedi.

Dolar 16 lirayı zorluyor: Arka kapıdan satış yavaşladı kur fırladı

Uzun zaman sonra yeniden artışa geçen dolar 18 Mayıs sabahında 15,80 lira bandının üzerinde gidiyor. İki haftada TL, dolar karşısında yüzde 7 değer kaybederken kamu bankalarının son iki gün içinde bir milyar dolardan fazla döviz satışı ile piyasaya müdahale ettiği yönünde iddialar gündeme geldi. Analistler ise kur politikasının sürdürülebilirliğini sorgulamaya devam ediyorlar.

Döviz Endeksli mevduatların devreye girmesinden bu yana TL ilk kez büyük dalgalanma yaşıyor. Dolar dün 15.93 lirayı test ederken TL'ninünkü kaybı yüzde 2.2 oldu. Euro ise yüzde 3 yükselişle 16.81 lirayı gördü.

Doların küçük adımlarla yavaş yavaş yükselişini değerlendiren analistler, kamunun 16 lira sınırında yeni bir savunma hattı kurmadığı şeklinde yorumladı. ABD merkezli finans ajansı Bloomberg'in aktardığına göre, kamu bankaları son iki gün içinde bir milyar dolardan fazla döviz satışı ile piyasaya müdahale etti. Ancak bankacılar müdahalelerin temposunun yavaşladığına işaret ediyor.

TL, DOLAR KARŞISINDA YÜZDE 7 DEĞER KAYBETTİ

Son iki haftada TL dolar karşısında yüzde 7 değer kaybetti. Dolar günü 15.7900 liradan, Euro ise 16.6200 liradan tamamladı. Kur bu iki haftada 1 TL'nin üzerinde yükseldi. Bu yıl yüzde 18.5 değer kaybeden Türk Lirası, Sri Lanka Rupisi ve Gana Cedisi ardından dünyanın en kötü performans gösteren üçüncü para birimi oldu.

InTouch Capital Markets analisti Piotr Matys, liradaki düşüşün Türkiye ekonomisinin yükselen enerji fiyatları ve küresel ekonomik yavaşlamaya ilişkin risklere karşı kırılganlığını yansıttığını belirtti.

REZERVLERDE 5-6 MİLYAR DOLAR ARASINDA DÜŞÜŞ BEKLENİYOR

TCMB'nin rezervleri piyasada yakından takip edilirken Reuters'ın hesaplamalarına başvurduğu 2 bankacı TCMB net rezervlerinde geçen hafta 3-4 milyar dolar arasında, toplam rezervlerinde ise 5-6 milyar dolar arasında düşüş bekliyorlar.

SADECE TL'DE DEĞER KAYBI YAVAŞLAYACAK

Birçok bankacı kamunun 15 ve 15.5 seviyesinde güçlü dolar satışı yaparak bu seviyeyi savunmadığını, sadece TL'ye değer kaybını yavaşlatacak adımlara devam ettiğine dikkat çekiyorlar. Bankacılar kamunun 16 seviyesini döviz satışlarıyla savunup savunmadığını da izleyecek.

HAREKETLER DALGALI KUR REJİMİ OLARAK NİTELENDİRİLİYOR

TCMB ihracatçı döviz gelirlerinin yüzde 40'ını ve KKM uygulamasının döviz kısmını rezervlerine katsa da bankanın rezervleri aynı oranda artmıyor.

Aradaki fark kurda hükümetin tanımıyla "istikrar" için kullanılıyor. TCMB resmi olarak kurdaki müdahalelerini kabul etmezken hareketleri dalgalı kur rejimi olarak nitelendiriyor.

Artan enerji maliyetlerinin de etkisiyle Türkiye ekonomisinin ihtiyaç duyduğu döviz finansman miktarı her geçen gün artarken Türkiye'nin enerji ithalatının neredeyse tamamı TCMB'nin rezervlerinden karşılanıyor.

2008'DEN BU YANA REKOR SEVİYEYE ÇIKTI

Türkiye'nin beş yıl vadeli borcunu iflasa karşı korumanın maliyetini gösteren CDS'ler dün 718 puanı aşarak Refinitiv verilerine göre 2008'den bu yana rekor seviyeye çıktı. CDS dün günü 706/716 seviyesinden tamamladı.

Türkiye'ye ait varlıkların taşıdığı risk hakkında gösterge olan CDS'teki belirgin yükseliş Hazine'nin dolar borçlanma maliyetlerini yükseltirken, bankacılar maliyetlerin çift haneye yaklaştığına dikkat çektiler.

Son dakika | Mevlüt Çavuşoğlu: ABD ile sorunları çözmek istiyoruz

Son dakika haberi... ABD'de temaslarda bulunan Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, "ABD ile ilişkilerimizdeki yaşadığımız sorunları çözmek istiyoruz. Roma'daki toplantı, Cumhurbaşkanımızla Biden arasındaki görüşme, bu anlamda önemli bir görüşme oldu" dedi.

ABD'de temaslarda bulunmak üzere New York'ta bulunan Çavuşoğlu, Türkevi'nde Türk-Amerikan toplumu üyeleriyle bir araya geldi.

Hangi ülkeye giderlerse gitsinler o ülkedeki Türk vatandaşlarıyla, soydaşlarla ve akraba topluluklarıyla bir araya geldiklerini anlatan Çavuşoğlu, ABD'deki Türk toplumunun iki gün sonra kutlanacak olan 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutladı.

Dünyanın zor bir süreçten geçtiğini, çatışma ve krizlerle çalkalandığını belirten Çavuşoğlu, bu savaşların ve çatışmaların maalesef Türkiye'nin bulunduğu coğrafyada olduğunu söyledi.

Pandemi bitti derken Ukrayna savaşının başladığını ve bölgedeki sorunların halen devam ettiğini ifade eden Çavuşoğlu, şunları kaydetti:

"Böyle zamanlarda liderlik vizyon ve sağduyu altın değerinde. Bu Ukrayna savaşında da açıkça görülmüştür. Cumhurbaşkanımızın liderliğinde aktif ve ilkeli dış politikamızla bu zor günlerde yolumuza devam ediyoruz ve bu süreçte izlediğimiz

politika herkes tarafından görülüyor seven sevmeyen ve herkes tarafından da takdir ediliyor. Latin Amerika'dan Afrika'ya, Orta Doğu'dan Avrupa'ya kadar tüm muhataplarımız Türkiye'nin bu süreçte izlediği yapıcı rolden övgüyle bahsediyor. Biz başkaları bizi övsün diye değil, bu zorlu süreçte dünya barışına katkı sağlamak için çalışıyoruz."

Bu zor dönemde bağımsız politika izlemenin kolay olmadığına dikkati çeken Çavuşoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ülkeler olsun, uluslararası örgütler olsun özellikle kriz zamanında herkes kendi tarafının tutulmasını ister ve bu yönde de baskılar yaparlar. Diplomaside görüyoruz aslında çok da olgun bir tavır değil. Bir ülke diğeriyle küstüğü zaman tanıdığı ne kadar ülke varsa o ülkelere de baskı yaparak arasının bozulduğu ülkeyle ilişkileri kesmesini istiyor. Bazen o ülkelere muhtaç olan diğer ülkeler, bu yönde istemese de adımlar atmak zorunda kalıyor. Ben bunu 7,5 yıllık dışişleri bakanlığı hayatımda, bu süreçte çok gördüm, maalesef üzülerken gördüm ama Türkiye hiçbir zaman böyle bir yola tevessül etmemiştir, tam tersine küsen, arası bozulan ülkeleri barıştırmak için, sorunlarını çözmek için güven artırıcı adımların atılması için çaba sarf etmiştir."

Türkiye'nin bugün sadece yakın coğrafyasında değil ötesinde de dünya barışına katkı sağladığını vurgulayan Çavuşoğlu, Kolombiya'dan Filipinler'e krizlerin çözümü için aktif çalıştıklarını söyledi.

New York'ta, Birleşmiş Milletlerde (BM) göç yönetimi ile ilgili bir toplantıya katılacaklarını anlatan Çavuşoğlu, Türkiye'nin bu konuda en çok tecrübesi olan ülkelerin başında geldiğini belirtti.

Ukrayna'daki savaş ve Kovid-19 nedeniyle gıda güvenliğinin en hassas konulardan biri olduğunu söyleyen Çavuşoğlu, bu iki konuda da BM'de düzenlenecek toplantılara katılacağını ifade etti.

"STRATEJİK MEKANİZMA KURDUK"

ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken ile ikili bir görüşme de gerçekleştireceğini aktaran Çavuşoğlu, şunları söyledi:

"ABD ile ilişkilerimizdeki yaşadığımız sorunları çözmek istiyoruz. Roma'daki toplantı, Cumhurbaşkanımızla Biden arasındaki görüşme, bu anlamda önemli bir görüşme oldu. Sayın Biden'ın teklifiyle stratejik mekanizma kurduk. Bu mekanizmanın amacı ikili ilişkilerimizde ve bölgede yaşadığımız sorunlar görüş ayrılığı içinde olduğumuz konuların çözülmesi ya da bu konuda nasıl birlikte hareket edebiliriz diye çalışmalar yapmak. "

Karaismailoğlu: Devasa bir millet bahçesi olarak dünyaya örnek bir proje olacak

"Atatürk Havalimanı'nın kapasitesi dolmuş, her gün binin üzerinde uçak iniyor, o uçakların egzoz emisyonu... Yerleşim yerlerinde bulunan Atatürk Havalimanı kapatıldıktan sonra E-5 yükü yüzde 30 azaldı." diyen Bakan Karaismailoğlu, "Bu (kuzey-güney) pist kapatılarak İstanbul'un hizmetine sunulacak devasa bir millet bahçesi olarak dünyaya örnek bir proje olacak." açıklaması yaptı.

Almanya'nın Leipzig şehrinde yapılacak olan Uluslararası Turizm Fuarı'na gitmek için THY uçağı ile saat 12.30'da Berlin'e giden Bakan Karaismailoğlu, uçuşundan önce İstanbul Havalimanı'nda basın mensuplarına Atatürk Havalimanı hakkında açıklamalarda bulundu.

Atatürk Havalimanı ile ilgili sorulan soruya Karaismailoğlu, "Ülkemizde son 20 yıldır olan bütün çalışmalarda sadece ulaşım sektörü için 172 milyar dolarlık yatırım yaptık. Bunun sonucunda vatandaşımızın hayatı kolaylaştı hayatına konfor geldi. Bunlar hep güçlü alt yapı sayesinde oldu. Atatürk Havalimanı yılların havalimanı tamamen yerleşim yerinin ortasında kalmış kapasitesi dolmuş ve ihtiyacı karşılamayan bir havalimanı oldu. Tabii ki burada bir değişim ve yeni yatırım yapmak gerekiyordu. Bu eleştiriyi yapanlara Sabiha Gökçen Havalimanı'nı niye yaptınız, buraya uçak mı inecek diyen kişiler değil mi?" dedi.

"Doğu-Batı pisti acil durumlar için kullanılacak"

İstanbul Havalimanı'nın dünyanın ilklerinde yer aldığını, Sabiha Gökçen Havalimanı ise ilk beş arasında yer aldığını söyleyen Karaismailoğlu, "Bunların hepsi hem

Türkiye'ye hem de dünyaya hizmet veriyor. Siz şehir içinde kalmış kapasitesini doldurmuş havalimanına alternatif bir havalimanı yaptınız ve de bu kadar kaliteli bir havalimanı yaptınız ve de devletin kasasından bir kuruş çıkmadan 10 milyar Euro'luk bir yatırımla bunu hayata kazandırdınız, devletin kasasından bundan sonra bir kuruş çıkmayacak. Atatürk Havalimanı'nın kapasitesi dolmuş, her gün binin üzerinde uçak iniyor, o uçakların egzoz emisyonu yerleşim yerlerinde bulunan Atatürk Havalimanı kapatıldıktan sonra E-5 yükü yüzde 30 azaldı. Atatürk Havalimanı'nı tamamen kapatmıyorsunuz. Burada Doğu-Batı açık kalacak ve acil durumlar için kullanılacak." diye konuştu.

"O pist İstanbul Havalimanı'ndaki uçuşları riske ediyordu"

Atatürk Havalimanı'nda yapımına başlanılan millet bahçesi projesi ile ilgili konuşan Bakan Karaismailoğlu, "Havalimanındaki kuzey-güney pistine hem oradaki acil durum hastanesi yapıldı hem de İstanbul Havalimanı'ndaki uçuşları da riske ediyordu. Bu pist kapatılarak İstanbul'un hizmetine sunulacak devasa bir millet bahçesi olarak dünyaya örnek bir proje olacak. Bununla gurur duymaları lazım eğer şehir seviyorlarsa vatandaş için çalışmaya gayret ediyorlarsa bunun zaten önünü açmaları lazım. Bakıyorsunuz bir yanda bir tane İETT otobüsün işletemeyen bir zihniyet gelip şehre yapılacak bir yeşil alana karşı çıkması yaptıkları saçmalıklardan ya da muhalefet ettikleri zannettiklerinden başka bir şey değil." diye konuştu.

"Yapılan işlere akli ermeyenlerin yaptığı eleştiri bizi güldürüyor"

Geçtiğimiz günlerde açılışı gerçekleştirilen Rize-Artvin Havalimanı ile ilgili açıklamalarda bulunan Karaismailoğlu, "Özellikle son 20 yıldır bütün sektörlerde olan büyük atılımlar artarak devam ediyor. Havayolu sektöründe de muazzam atılımlar oldu. 30 milyon yıllık yolcu sayımızı 210 milyona çıkarmıştık havalimanı sayımızı da 58'e çıkardık. Özellikle Rize-Artvin havalimanı dünyadaki sayılı havalimanlarından biri oldu. Karadeniz'in coğrafi yapısındaki sıkıntılardan dolayı böyle düz alanlar ve havalimanı yapılacak alanlar mümkün değildi. En zorunu tercih ederek, sadece Uzak doğuda bazı havalimanlarına benzer Rize-Artvin Havalimanı'nı tam denizi doldurarak 3 milyon metrekarelik bir alanda hakikatten Türkiyemize yakışır bir havalimanı tesis ettik. 3 milyon metrekarelik ve 3 milyon yolcu kapasiteli bir havalimanı oldu. İnşallah bundan sonra Rize'ye Artvin'e Doğu Karadeniz'e ülkemize hatta Gürcistan'a ve bütün Karadeniz'e komşu olan ülkelere hizmet edecek. Bu yapılan işlere akli ermeyen bazı kişiler bu havalimanının 3 milyon yolcu garantili olduğunu söylemeye çalışmaları bizi hem güldürüyor hem üzüyor. Çünkü vatanına millete yapılan hizmetin sürekli tersten algılanmaya çalışıp onun aleyhine gündem üretmeye çalışanları acıklı ve üzümlere izliyoruz onlara cevaplarımız devam edecek. "

"Araç sayısı 25 milyon oldu"

Ulaştırma Bakanlığının yatırımları ile ilgili sorulan bir soru üzerine Karaismailoğlu, "Bakın biz bu zamana kadar 172 milyar dolarlık yatırım yaptık. Bundan sonra 2053'e kadar da 198 milyar dolarlık yatırım yapacağız. Burada nedir 210 milyona çıkmış yolcu sayısı 2035'te 270 milyona çıkacak 2053'te de havayolunda 344 milyon yolcuya

çıkacak. Aynı şekilde demiryolunda da bugün 19,5 milyon yolcuyla hızlı trenlerle taşıyoruz. Yarın 2053'e geldiğimizde 370 milyona çıkacak. Hareketlilik artacak, nüfus artacak. Biz önümüzde çıkacak sorunları bugünden planlayıp çözüm üretiyoruz. 20 yıl önce Türkiye'de 8 milyon araç vardı şu an 25 milyon araç var. Biz bu yatırımları yapmasaydık 25 bin 650 km bölünmüş yolumuzu çıkarmasaydık 25 milyon aracın hareketini nasıl sağlayacaktık." şeklinde konuştu.

"Yatırımlar sayesinde kazalar yüzde 80 azaldı"

Vatandaşların hayatlarını kolaylaştırmak için yatırımlar yapıldığını ifade eden Bakan Karaismailoğlu konuşmasını şöyle devam etti;

"İktidarlar niçin vardır, vatandaşımızın hayatını kolaylaştırmak için. Bakıyorsunuz trafik kazalarının yüzde 80 azalması bu yatırımlar sayesinde oldu. Tam 12 bin vatandaşımızın canını kurtardık. Bakın bu eleştirdikleri Osmangazi Köprüsü'nü bayram boyunca 290 bin araç kullanırken bir günde 69 bin araç kullandı. Hadi bu köprü olmadığını düşünün 60 bin araç Eskihisar-Topçular arasındaki feribottan bu kadar araç nasıl geçecekti. 20 saate varan beklemler olacaktı. Eski bayramları bir hatırlasınlar eski haberleri bir baksınlar bayram yoğunluğu ve trafik kazalarından başka haber yoktu. Bu bayramda bu haberleri hiç gördünüz mü? Bunlar hepsi vatandaşımıza konfor olarak zaman olarak ve akaryakıt tasarrufu olarak geri döndü. Yaptığımız işler çok kıymetlidir vatanımız için milletimiz için Büyük Türkiye'nin geleceği içindir bu yatırımlar.

"Kağıthane ağustosta Halkalı ise önümüzdeki yıl hizmete giriyor"

Havalimanı- Kağıthane metrosunun Ağustos ayında hizmete sunulacağını hatırlatan Bakan Adil Karaismailoğlu konuşmasına şöyle devam etti.

"Bütün imalatlar bitti, sinyal ve sertifikasyon test süreçleri devam ediyor. En geç Ağustos ayında Kağıthane -İstanbul Havalimanı Metro hattımızı hizmete açıyoruz. Halkalı-Havalimanı hattımızda da önümüzdeki yıl bu vakitlerde açmak için de hummalı bir çalışma var. Oradaki tünel kazıları tamamen bitti. Bundan sonra beton kaplamalarını ve ardından ray montajlarına devam edeceğiz. Bir yıl içerisinde halkalı tarafını da bitirdiğimizde Gayrettepe'den Halkalı'ya kadar 70 km devasa bir metro ağını İstanbul'la buluşturacağız. Bu Metro hattı sadece havalimanı metrosu değil, Başakşehir'de Arnavutköy'de oturan bir vatandaşımızın Kağıthane'ye Beşiktaş'a kadar metro ile ulaşımı demektir. 6 ilçeyi birbirine bağlayacak çok önemli bir hattır. Hükümetimiz bütçesinden çok ciddi paralar harcayarak bu metroları İstanbul'unun hizmetine sunmak için hummalı bir çalışma içerisinde. Ne gerekiyorsa hükümetimiz üstüne vazife olan şeyleri çok hızlı şekilde yapmaya devam ediyor. İnşallah İstanbul'u yönettiğini zanneden kişilerin üstüne vazife olan işlerle uğraşarak İstanbulluların hayatını kolaylaştırma yönünde de faaliyetlerde bulunurlarsa hem bizler hem İstanbullular sevinir."

Kaftancıoğlu: Atatürk Havalimanı'nı Katar'a ve S. Arabistan'a peşkeş çekmek için kapatıyorlar

CHP Heyeti, pistlerin kırılmaya başlandığı Atatürk Havalimanı önüne giderek basın açıklaması yaptı. CHP İstanbul İl Başkanı Kaftancıoğlu yaptığı açıklamada, "Burayı millet bahçesi yapacağız adı altında Katar'a ve Suudi Arabistan'a peşkeş çekmek için kapatıyorlar." dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Oğuz Kaan Salıcı, CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu, CHP milletvekilleri Turan Aydoğan, Mahmut Tanal, Cihangir İslam, Ali Şeker, CHP İstanbul il ve ilçe yöneticileri ve üyeleri, iş makinelerinin pistlerini kırmaya başladığı Atatürk Havalimanı'na gelerek tepki gösterdi.

CHP Heyeti, iş makinelerinin pistteki çalışmalarını gösteren bir alanda açıklama yapmak istedi, ancak polis buna izin vermedi. Partililer daha sonra havalimanının karşısına geçerek burada açıklama yaptı.

CHP İstanbul İl Başkanı Kaftancıoğlu, açıklamasında şunları söyledi:

"Bugün biz, arkamızda tabelasını gördüğünüz Atatürk Havalimanı'nı önünde basın açıklaması yapacak ve Atatürk Havalimanı'nı katlederek nasıl ihanet içinde çetelerin olduğunu gösterecek ve iş makinelerinin bulunduğu yerlerde sizlere açıklama yapacaktık. Ama ne yazık ki bugün ülkemizde kadınları, gençleri, mağdurları korumak yerine suçluları koruyan bir anlayış olduğu için iş makinelerinin nasıl Atatürk Havalimanı'nın pistini yerle bir ettiğinin görülmesini istemediler. Suçluların, yani suçluluğun telaşı içindeler.

Biz bugün tüm İstanbullular, doğa ve kent severler ve elbette Atatürk severler olarak dünyada ilk kurulan 10 havalimanından birinin Atatürk Havalimanı'nın önündeyiz.

Atatürk Havalimanı, 1912 yılında askeri görevler, amaçlarla ilk defa uçakların inmesi ile hizmete girmişti. Kısaca hatırlayalım, 1953 yılında da inşaatının tamamlanması ile birlikte uluslararası uçuşa açılmıştı. Sonrasında pistler yetmeyince zaman içinde ek pist yapıldı. İhtiyaç oldu, ek pist yapılmaya devam edildi. Sonrasında kargo terminali açıldı. 1998 yılında artan yolcu talebi ile birlikte, hatta ödüllü bir yarışma ile bir terminal binası yapımına başlandı. Sonrasında da olanları biliyoruz.

“Açılacak onlarca yer varken bir pistin yarısı katledilerek sahra hastanesi açıldı”

2000 yılında yeni terminal binasının açılmasından sonra 2002 yılında metro bağlantısı yapıldı. 2019 yılında da İstanbul Havalimanı'nın açılmasını takiben tarifeli yolcu trafiğine kapatıldı. Malum pandemide sahra hastanesi açıldı. Açılacak onlarca yer varken bir pistin yarısı katledilerek sahra hastanesi açıldı. 2022, bu yılda da kargo uçaklarının İstanbul Havalimanı'na taşınması sağlandı.

Atatürk Havalimanı'nın plan durumundan da kısaca söz etmek lazım. Şu anda arkamızda bulunan alan 15 Haziran 2009 yüz binde bir ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nda havalimanı lejantında kalmaktadır. Çevre düzeni planı hedefleri arasında havaalanlarının birbirleriyle koordineli ve birbirlerini destekleyerek kullanılması maddesi de yer almaktadır. Yine 10 Şubat 2005 onaylı bir bölü beş binlik ölçekli Florya-Yeşilköy ve yakın çevresi, havalimanı lejantında kalmaktayken 12 Mart 2013 tarihinde mahkeme kararı ile planının parseller yönünden iptal edildiği görülmektedir.

“İstanbul Havalimanı bölgesinde 21 adet kuş göç rotası vardır”

Atatürk Havalimanı alanının tamamı birinci derecede deprem bölgesidir. İstanbul'un deprem riskinin ne kadar yüksek olduğunu göz önünde bulundurursak deprem anında ne büyük bir ihtiyaç olduğunu takdirini sizlere bırakıyorum. Atatürk Havalimanı bölgesinde bir adet kuş göç yolu rotası varken, İstanbul Havalimanı bölgesinde 21 adet kuş göç rotası vardır. Dünya örneklerine baktığımızda havalimanlarının ülkelerinde stratejik değerleri olduğunu biliyoruz. Havalimanlarının mutlaka korunması gerektiğini biliyoruz. Bir havalimanı elden çıkarılırsa eğer geri dönüşü oldukça zor. Pistleri kırılmadan muhafaza edilen yüzlerce havalimanı olduğunu biliyoruz dünyada.

Çevre Bakanı, sadece doların yeşiline bakanları 'Atatürk Havalimanı'nda yeşeren fidanları görmek için sabırsızlanıyorum' demiş. Buradan ona da şunu söyleyelim; eğer fidan görmek için bu kadar sabırsızlanıyorsanız sizler, yazın cayı cayı yaktığınız, daha doğrusu yakılan ama göz göre göre çay poşeti fırlatmak suretiyle seyrettiğiniz yakılan yerlere o fidanları dakin.

“Peşkeş çekmek için kapatıyorlar”

Neden yapıldığını hepimiz biliyoruz. Bir kez daha yüksek sesle haykırılım, bütün Türkiye, dünya duysun. Suçluluğun telaşı içindeler dedim ya, saraydakiler ve bir avuç şürekâsı, gideceklerini gördüler, gitmeden önce beşli çeteler eliyle vatandaşın

cebinden çaldıkları, çalacaklar bir kör kuruşu aktarmak için yapıyorlar. Çünkü, Genel Başkanımız, 'Biz iktidara geldiğimizde haksız, hukuksuz yere yapılmış, bütün işletmeleri inceleyeceğiz, denetleyeceğiz, hak ettiklerinden bir kuruş daha fazla para yatırılmışsa hepsini alacağız' demişti. Bunun korkusunu yaşadıkları için bir an önce İstanbul Havalimanı'nı Katarlı ve Suudi Arabistanlı işbirlikçilerine satmak istiyorlar. Ancak, Katarlı ve Suudi Arabistanlı işletmeler ticaret yaparken ticaretlerini düşünmezler mi? Diyorlar ki 'Elbette biz orayı alırız', çünkü bu ülkenin milli değerleri, cumhuriyetin kurumları, yapılanların, uluslararası arenada peşkeş çekilirken talibi çok. 'Elbette alırız, ama bizim oraya alabilmemiz için o bölgede başka havalimanı olmamalı, o nedenle Atatürk Havalimanı'nı kapatmalısınız' diyorlar. O nedenle burayı millet bahçesi yapacağız adı altında Katar'a ve Suudi Arabistan'a peşkeş çekmek için kapatıyorlar.

Şu anda arkamızda kalan bölge, plansız bir bölge. Herhangi bir şey yapmak için planı yapılır, ruhsatı alınır. Hadi yapılanın normal bir şey olduğunu kabul edelim, kim yapacaksa eğer şeffaf bir şekilde ihaleye çıkılır, ihaleyi kim alırsa ruhsat ve izinleri dahilinde bu işleri yapar. Şimdi arkamızdaki iş makineleri dönelim. Atatürk Havalimanı'nın dönüştürülmesi projesi 2019 yılında duyurulmuş. Çevre Bakanlığı tarafından düzenlenen ihale 29 Nisan 2022'de gerçekleştirilmiş. TOKİ'nin yürüttüğü ve Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi ve millet bahçesine ait sosyal donatılar inşaatları vesaire adlı ihaleye, 6 inşaat şirketi davet edilmiş. Bunların arasından en uygun teklif, yapı ve yapı firmasında gelmiş. Bu olanlara dair ne EKAP'ta bir ihale duyurusu ne bu firmanın ihaleyi aldığına dair bir bilgi ne ilçe belediyemizden, büyükşehir belediyemizden süreçlere dair yapılması gereken bilgi ve izinler yapılmamış. Bunlar yapılırken hatta yapılmadan önce iş makineleri havalimanına girdirilmiş ve nereden yıkımına başlatılıyor; pistlerden.

"CHP iktidarında hesap soracağız"

CHP olarak, halkın partisi olarak 84 milyonla ve 16 milyon İstanbullu ile birlikte Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk'ün ismini taşıyan Atatürk Havalimanı'nı ne yaparlarsa yapsın, zaten bir an önce gidecekler ya yıkmak istiyorlar, yeniden Atatürk Havalimanı'na zarar verenlerden hesap soracağız, bu bir. Bu işin arkasındaki siyasilerden hesap soracağız, yasa dışı ve hukuksuz bir şekilde buraya iş makinesini sokanlardan hesap soracağız. Katarlı ve Suudi Arabistanlı her kim alıyorsa, fakirin bir kör kuruşunu cebine atmak üzere buraya teklif verenlerden CHP iktidarında hesap soracağız.

Mustafa Kemal Atatürk'ün milli kurtuluş mücadelesini başlattığı şu günlerde, Gençliğe Hitabesi'nde ne demişti, 'İktidara sahip olanlar gaflet ve delalet içerisinde ve hatta ihanet içinde bulunabilirler.' Bugün olduğu gibi. Asla umutsuz olmayacağız, geldikleri gibi gidecekler, geldikleri gibi gidecekler, geldikleri gibi gidecekler." (ANKA)

Finlandiya ve İsveç'ten 'NATO' 'adımı: Resmen başvurular

NATO'ya üye olabilmek için girişimlerde bulunan Finlandiya ve İsveç, resmi adımları atarak üyelik konusunda başvuruyu yaptı.

NATO'ya üye olabilmek için girişimlerde bulunan İsveç ve Finlandiya resmi adımları attı. Reuters'ın haberine göre; Finlandiya ve İsveç NATO üyeliği için resmi başvuruyu yaptı.

FİNLANDIYA PARLAMENTOSU ONAYLAŞMIŞTI

Finlandiya Cumhurbaşkanı Sauli Niinistö ve Başbakanı Sanna Marin'in 12 Mayıs'ta "Finlandiya'nın NATO'ya üyeliğine başvuru yapması gerektiği" açıklamasının ardından, hükümet teklifi parlamentoya götürmüştü. Dünya Parlamentoda yapılan oylamada 188 milletvekili NATO üyeliğine 'evet' oyu kullanırken 8 milletvekili ise 'hayır' oyu kullanmıştı.

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN KARŞI ÇIKMIŞTI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, önceki gün Cezayir Cumhurbaşkanı Abdelmecid Tebbun ile ortak düzenlediği basın toplantısı **İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliği konusunda olumlu düşüncede olmadıklarını** açıklayarak şunları söylemişti:

"Her iki ülkeyle ilgili de gerçi bu aralar Dışişleri Bakanları arasında bazı görüşmeler yapıldı. Çok açık, net, samimi bir şeyi benim söylemem lazım. Her iki ülkenin de,

(Finlandiya ve İsveç) terör örgütlerine karşı açık, net bir tavrı söz konusu değil. Kaldı ki bu süreç içerisinde bu terör örgütlerine karşı kalkıp, 'Biz karşıyız' deseler bile ki, tam aksine teslim etmeleri gereken bazı teröristlerle ilgili teslim etmeyeceklerine dair açıklamaları var. Velez ki teslim edeceklerini dahi söyleseler biz şuna inanırız; bir delikten iki kez Müslüman sokulmaz. Daha önce biliyorsunuz Yunanistan NATO'dan çıkmıştı, o dönemin yönetimi tekrar Yunanistan'ın NATO'ya girmesini sağladı.

NATO'YA GİRMELERİNE EVET DEMEYİZ

Şimdi ekranları başında bizi izleyen milletime sesleniyorum; peki NATO'nun en önde gelen ülkeleri Yunanistan'a her türlü desteği veriyor mu? Veriyor. Yunanistan'da üsler kuruyorlar mı? Kuruyorlar. Biz bunlara nasıl inanacağız? İsveç terör örgütlerinin zaten kuluçka merkezi. Parlamentolarında teröristleri getirip, orada bunları konuşturuyorlar, özel davetler çıkartıyorlar. Hatta ve hatta PKK yanlısı teröristler var parlamentolarında. Biz bunların neyine güveneceğiz. Ha pazartesi Türkiye'ye geleceklermiş. Bizi ikna etmeye mi gelecekler. Kusura bakmasınlar, yorulmasınlar. Her şeyden önce Türkiye'ye yaptırım uygulayanların, bu süreç içerisinde NATO'ya girmelerine biz evet demeyiz. Çünkü o zaman NATO güvenlik olmaktan çıkar. Buna evet demek mümkün değil. Biz sokulduğumuz yerden bir daha sokulamayız. Kusura bakmasınlar."

ALMANYA BAŞBAKANI SCHOLZ: TÜRKİYE'NİN ONAY VERECEĞİNE İNANIYORUM

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Finlandiya ve İsveç'in NATO'ya katılma kararına ilişkin açıklamalarına değinen Almanya Başbakanı Scholz "Türkiye'nin İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğini onaylayacağına inanıyorum" dedi.

"NATO ÜYELİĞİ KONUSUNDA TÜRKİYE İLE KONUŞARAK SORUNLARI ÇÖZMEYE HAZIRIZ"

ABD'den yapılan açıklamada ise "Türkiye'nin tepkisine rağmen, NATO'nun Finlandiya ve İsveç'in üyeliği konusunda fikir birliğine varacağına eminiz" ifadelerine yer verildi.

İsveç Başbakanı Andersson, Türkiye'nin açıklamalarına ilişkin "NATO üyesi olarak Türkiye ile işbirliği içinde olmayı sabırsızlıkla bekliyoruz, İsveç terörün her türüne karşı mücadeleyi destekliyor" diye konuştu. Andersson ayrıca "NATO üyeliği konusunda Türkiye ile konuşarak sorunları çözmeye hazırız" diye ekledi.

Hasyurt Tarım Fuarı, Hal Yasası ve üreticinin endişeleri

Ali Ekber YILDIRIM

18 Mayıs 2022 Çarşamba

Türkiye'nin ilk tarım fuarı olarak bilinen Hasyurt Tarım Fuarı, ilk kez 30 yıl önce 1992'de bir okul bahçesinde yapılmıştı. Daha sonra bölgedeki üreticilerin, girdi temin edenlerin ve ürün alım satımı yapanların buluşma noktası oldu. Son 7 yıldır fuar yapılamıyordu.

Antalya'da katıldığım toplantı ve sohbetlerde Hasyurt Tarım Fuarı'nın önemi anlatılır ve fuarın yeniden düzenlenmesi özlemle dile getiriliyordu.

Geçtiğimiz hafta 7 yıl aradan sonra fuar yeniden açıldı. Antalya Büyükşehir Belediyesi, Finike Belediyesi, Antalya Tarım Konseyi, Antalya Ticaret Borsası, Kumluca Ticaret Borsası, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası'nın organizasyonu ile yapılan fuara Tarım ve Orman Bakanlığı da destek verdi. Bundan sonraki amaç fuarı her yıl düzenlemek ve uluslararası düzeye taşımak. Böyle bir potansiyel var mı? Hem potansiyel var hem de organizasyonu yapan kurumlar bu konuda kararlı.

Geçen 7 yıl aradan sonra Hasyurt Tarım Fuarı'nın yeniden yapılacağını gazetemiz DÜNYA'nın Antalya Temsilcisi Duygu Şahin'den öğrendim. Duygu, fuara benim de yapılacak bir toplantıda konuşmacı moderatör olarak katılmamı istediklerini söyledi. Geçen Perşembe fuar için İzmir'den Antalya'ya sabahın ilk saatlerinde ulaştım. Duygu Şahin ve DÜNYA Gazetesi'nin başarılı muhabiri Fikri Cinokur ile Kumluca'ya giderken öncelikle Kumluca Sebze Meyve Hal'ine uğradık. Burada Kumluca Ticaret Borsası Başkanı aynı zamanda hal komisyoncusu Fatih Durdaş ile buluştuk. Fatih Durdaş, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Tarım Meclisi'nde de başkan yardımcısı olarak görev yapıyor. Sebze ve meyve konusundaki gelişmeleri, hal yasası ile ilgili çalışmaları yakından izliyor.

Kumluca Sebze Meyve Hali'nde sistem nasıl işliyor?

Kumluca Sebze Meyve Tопtancı Hali üretim bölgesinde olduğu için üretici hali. İstanbul, Ankara gibi büyük kentlerdeki tüketici sebze meyve halinden farklı. Fatih

Durdaş, hal sistemini bir kez daha uygulamalı olarak bize anlattı. Üretici üretim yaparken zaten bir komisyoncuya bağlı olarak çalışıyor. Onun sağladığı girdi destekleri ile üretim yapıyor ve ürününü hale getirip komisyoncuya veriyor. Komisyoncu ürünü satın almıyor aslında. Aracılık yapıyor. Üreticinin ürününü bir anlamda pazarlıyor. Ürünü hal içerisindeki işlemeci veya tüccara, ihracatçıya veriyor. Satın alan tüccar veya ihracatçı ürün bedelini komisyoncuya veriyor. Komisyoncu o paradan yasal olan hal komisyonunu ve hal rüsum bedelini aldıktan sonra kalan parayı üreticiye veriyor.

Ürünü alan işlemeci-tüccar, ihracatçı oradaki işyerinde ürünün boylamasını, ambalajlama işlemlerini yapıyor. İhraç edilecekse tırlara yükleyerek ihracata gönderiyor. İç piyasaya verilecekse İstanbul, Ankara gibi tüketim bölgelerine gönderiliyor.

Kumluca Hal Komisyoncuları Derneği Başkanı Rahmi Açıkyürek ve diğer komisyoncularla sohbet ettik. Bu günlerde gündemdeki konuları yakında çıkması beklenen Hal Yasası.

Hal Yasası'na tepki var

Sebze-meyve halinde komisyoncularla üreticilerle sohbetimizde her ay enflasyon verileri açıklandığında domates, biber, patlıcanın enflasyonun neredeyse tek nedeni gibi sunulmasından şikayetçiler. İnsanların oturdukları evin, arabanın, ulaşımın, kıyafetin, yağın, şekerin, mazotun, gübrenin diğer tarımsal girdilerin fiyatının daha çok artmasına rağmen sebze-meyve üzerinden enflasyonun tartışılmasından yakınıyorlar. Sebze meyvenin enflasyon sepetinden çıkarılmasını bile talep ediyorlar. Sebze ve meyvenin fiyatının sorgulandığı kadar tüketiciler tarafından mutlaka girdi fiyatlarının da sorgulanması gerektiğini ifade ediyorlar ve enflasyon konusunda üreticiler olarak hedefe konulduklarını düşünüyorlar.

Hal Yasası en çok konuşulan konuların başında. Özellikle bu yasa ile komisyonculuğun ciddi oranda zarar göreceğinden endişe duyuluyor. Komisyoncu olmazsa üretimin zarar göreceğini ifade ediyorlar.

Kumluca Ticaret Borsası Başkanı Fatih Durdaş, ısrarla komisyoncunun aslında çiftçiden ürün almaktan çok çiftçinin ürünü pazarladığını ve ürünü sattıktan sonra içerisinde kendi yasal komisyonunu ve hal rüsumunu aldıktan sonra kalan parayı çiftçiye ödediğini söylüyor. Yani çiftçinin ürünü bir markete, otele satmasıyla bir komisyoncuya satması arasında çok fazla bir fark olmadığını anlatmaya çalışıyor.

Buradaki her bir komisyoncunun aslında bir üretici birliği bir kooperatif gibi çalıştığına dikkat çeken Durdaş: “Üreticiye gerekli girdileri temin ediyoruz. O’nun ürünü alıp değerlendiriyoruz. Dolayısıyla üretim bölgesindeki bir komisyoncunun tam olarak görevi bu. Yani bir kooperatif mantığı ile çalışıyoruz. Elbette ki büyükşehirlerde yani tüketim” diye konuştu.

Zincir marketler tekel oldu iddiası

Yeni çıkarılacak Hal Yasası ile bir komisyoncunun halde en fazla bir işyerine sahip olma kriteri getirilmek istendiğini belirten komisyoncuların anlattığına göre, birden fazla dükkanın olmaması konuşuluyor. Çünkü daha fazla olursa tekelleşme olur iddiası var. Komisyoncular da haklı olarak diyor ki bir kişinin 8 bin 10 bin marketi olabilir mi? Asıl bunun engellenmesi lazım. Tekel olan zincir marketler. Antalya bölgesinde 21 hal 995 komisyoncu var ve bu 995 komisyoncunun her biri bir üretici birliği bir kooperatif gibi çalışıyor aslında ortalama bir komisyoncuya bağlı 10’la 100 üretici çalışıyor. Marketler dışarıdan ürün alacağına ürünü halden alsın.

Fatih Durdaş Hal Yasası’nı anlatırken güzel bir örnek verdi: “Bizim burada denize sıfır turizm uygulama okulumuz var. Ama okulun denize bakan penceresi yok. Yetkililere sorduğumuzda tip proje olduğunu ve değiştirilemediğini, kendilerine bu şekilde geldiğini söylüyorlar. Yani masa başı hazırlanan proje böyle oluyor. İstanbul hal projesini Kumluca’da uygulamaya çalışırsanız bu yanlış olur penceresi eksik kalır.”

Fuar bölgenin potansiyelini harekete geçirebilir mi?

Fuar alanına gezerken aslında bölgenin tarımsal yapısını, potansiyelini de gözlemliyorsunuz. Tohum, fide, sera malzemeleri, gübre, zirai ilaç, sulama sistemleri ve yeni teknolojilerin sergilendiği alanda yerel yönetimler, odalar, sivil toplum örgütlerinin faaliyetleri dikkat çekiyor. Sınav Koleji öğrencilerinin “Gıda Atıkları Çöp Değildir” projesi ile atıklarını komposta dönüştürülmesi çok önemli bir proje.

Antalya daha çok turizm ile tanınıyor ama seracılık, tarımsal üretimde çok önemli bir yeri var. Özellikle ilin batıdaki ilçeleri sebze meyve ambarı niteliğinde. Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır’ın verdiği bilgilere göre, Antalya’da yaklaşık 3,5 milyon dekarlık alanda tarım yapılıyor. Bu alanların yüzde

29'u Demre, Elmalı, Finike, Kaş ve Kumluca ilçelerinin bulunduğu Batı Antalya'da. Örtü altında üretilen domatesin yüzde 40'ı, biber üretiminin yüzde 50'si ve hıyar üretiminin yüzde 25'ini Batı Antalya üretiyor. Bu veriler, Hasyurt Tarım Fuarı'nın yapıldığı Antalya'nın batısının ne kadar büyük potansiyele sahip olduğunu ve burada daha yoğun çalışmalar yapılması gerektiğini gösteriyor.

Finike Portakalı koruma altına alınmalı

Bölgenin önemli ürünleri arasında narenciye de var. Dünyaca bilinen Finike portakalı burada yetişiyor. Türkiye portakal üretiminin yüzde 10'u bu bölgede üretiliyor. Coğrafi işareti alınmasına rağmen Finike portakalı korunamıyor. Tüketici pazara gittiğinde neredeyse satılan portakalın tamamı Finike portakalı olarak satılıyor. Finike Ziraat Odası Başkanı Halil Sarıçobanoğlu'nun anlattığına göre kamyonlarla bölgeye getirilen başka çeşit portakalların Finike portakalı diye ambalajlanarak piyasaya sürüldüğünü söylüyor. Bu konuda önlem alınması gerektiğine dikkat çekiyor.

Her yerde olduğu gibi burada da üreticilerin birinci sorunu tabii ki yüksek girdi fiyatları. Seracılıkta kullanılan hammaddesi plastik olan naylon örtü, demir, ip, gübre, fide, zirai ilaç ve diğer girdilerdeki fiyat artışları üreticinin belini büküyor. Bölgedeki üreticilerin en önemli sorunlarından birisi de elektrik yani enerji fiyatlarının çok yüksek olması.

Batı Akdeniz İhracatçılar Birliği Başkan Yardımcısı Ramazan Keskin 56 milyon ton olan Türkiye yaş sebze-meyve üretiminin ancak yüzde 8'inin ihraç edildiğini orda da pestisit ilaç kalıntısı sorunu yaşandığını bu soruna artık çözüm bulunması gerektiğine dikkat çekti.

Bölgede toptan meyve ticareti, ihracatı yapan Meysan'ın Genel Müdürü Akın Veziroğlu ise meyve ve sebzelerin toptancı hallerine hapsedilmesinin doğru olmadığına dikkat çekiyor.

Moderatörlüğünü yaptığım toplantıdaki konuşmaların ayrıntılarını arkadaşımız Fikri Cinokur'un haberinden okuyabilirsiniz. Bu nedenle ayrıntılarına girmedim.

Özetle, Hasyurt Tarım Fuarı gelecekte bölgenin tarımsal potansiyelini değerlendirmede çok önemli bir platform olacak.

Gıdada kendine yeterli ülke olmak...

Osman AROLAT

18 Mayıs 2022 Çarşamba

Ukrayna-Rusya savaşı sonrasında getirilen buğday ihracatı kısıtlamaları, bizim gıda ve tarım ürünlerinde kendine yeterli ülke olmamızın zorunluluğunu hatırlattı...

Dünyada 'açlık krizi' yaşama korkusu dillendiriliyor. Ukrayna limanlarında sevk edilmeyi bekleyen 15 milyon ton tahıl söz konusu iken, Rusya'nın 30 Haziran'a dek AB ülkeleri başta, buğday satışını durdurması, dünyada ihracat kısıtlamalarına neden oldu. Rusya'dan sonra Hindistan, buğdaya ve bazı tarım ürünlerine 3 aya varan ihracat yasağı getirdi. Buğday ithalatının yüzde 78'ini yaptığımız Rusya "şimdilik" bize ihraç yasağı getirmedi. Ancak ihracatımızın yüzde 12'sini yaptığımız Ukrayna'dan buğday alımı lojistik nedenle sorunlu durumda. G-7 Dışişleri Bakanları'nın geçen hafta gerçekleştirdikleri zirve sonrası "Dünya açlık kriziyle yüz yüze kalabilir" açıklaması, yaşanan olumsuzluğu net bir şekilde ortaya koyuyor. Dünya genelinde 50 milyar dolarlık buğday ithalatı var. Bu rakam ortalama 2 milyar dolardan, ithalat yapan en az 25 ülkenin olduğunu söylüyor.

1980'lere dek bitkisel yağ hariç tahıl ürünlerinde kendine yeterli ülkelerden biri olan Türkiye, o günden bu yana önemli ölçüde tarım alanını üretim dışı bıraktı. Ürününü değerlendiremeyen çiftçilerin sayılarında büyük düşüş oldu. TOBB bilgi üretme kuruluşu olan TEPAV'ın İstihdam İzleme Bülteni Nisan verileri, çiftçi sayısının ilk kez 500 binin altına düştüğünü ortaya koydu.

Sürekli uyarılara karşı, hükümetler tarım ürünlerini geliştirici yeni programlar ve projeler ortaya koymadılar.

Anayasa yer alan; milli gelirin yüzde 1'inin tarımsal destek olarak ayrılması kuralına rağmen, TZOB Başkanı Şemsi Bayraktar'a göre, bu pay yüzde 0,56'yı aşmıyor. Bu bir yana, daha adil bir destekleme modeline ihtiyaç var. TMO'nun un sanayicisi için fiyat garantili satış modeli, bu kez buğday alımı için uygulanmalı. Garantili alım fiyatı için Chicago Borsası tahıl kotasyon fiyatları esas alınmalı.

18.05.2022

Gıdada kendine yeterli ülke olmanın çabası içerisine girmeliyiz. Bir gıda stratejisini geliştirerek, ona uygun adımları atarak, kendine yeterli ülke olma yolunda adımlar atmalıyız.

Önümüzdeki dönemde, dövizimiz olsa bile, dünyada temel gıda maddeleri bulamayacağımız bir konjonktüre doğru hızla gidiyoruz...

GÜNÜN SÖZÜ:

Halil Gökman'ın "Tekstilin Postadaki Yolculuğı" isimli çalışması, birçok kartpostalın yer aldığı çok titiz bir tarihi çalışma olmuş, kutluyorum...

“Yaz ayları-tarım ürünleri-ucuzlama” diyenler tatsız bir sürprize hazır olun!

Alaattin AKTAŞ

18 Mayıs 2022 Çarşamba

Tarım ürünleri üretici fiyatlarındaki artış, "Yaz ayları için bana güvenmeyin, hatta hazırlığınızı yüksek zamlara göre yapın" dedirtecek boyutta.

✓ Tarım-ÜFE nisanda yüzde 18, son bir yılda yüzde 119 arttı.

✓ Tek yıllık bitkisel ürünlerdeki artış ise nisanda yüzde 28, son bir yılda yüzde 191 düzeyinde.

Nedir klasik beklenti...

Yaz gelecek, tarım ürünleri bollaşacak, fiyatlar düşecek. Çok da yanlış değildir tabii ki bu. Doğaldır da hem. Örneğin serada yetişen domatesle tarlada yetişenin fiyatı aynı olacak değil ya.

Ama bu yıl pek de umulan ölçüde bir fiyat düşüşü yaşanmayacak gibi...

Bunu biz söylemiyoruz. Hem zaten tutup Antalya'daki, Adana'daki fiyatların nasıl seyrettiğini tespit etme şansımız yok ki.

Bunu söyleyen TÜİK, evet TÜİK. Elbette TÜİK **“Bu yıl yaz aylarında tarım ürünü fiyatları pek gerilemeyecek”** demiyor, öyle bir görevi de yok zaten ama ortaya koyduğu oranlarla bunu dolaylı olarak dile getirmiş oluyor.

TÜİK'in dün açıkladığı nisan ayı tarım-ÜFE verileri, yani çiftçinin ürününü ilk satış fiyatı ya da hayvan yetiştiricilerinin ilk satış fiyatı tam anlamıyla korkunç bir artışa işaret ediyor.

Tarım kesimi üretici fiyat endeksi nisan ayında tam yüzde 17.76 oranında artış gösterdi. Bir ayda yüzde 17.76 artış!

Bu, söz konusu endeksin hesaplandığı 2010 yılı başından beri görülmemiş bir oran. Yani rekor!

Tarım ürünlerinin üretici fiyatı ya da diğer bir ifadeyle ilk el fiyatı veya toptan fiyatı bu düzeyde artacak ama yaz aylarında fiyatlar düşüş gösterecek, hem de kayda değer bir oranda! Üstelik aylık fiyat artışı yalnızca nisana özgü bir durum değil ki, fiyatlar beş aydır rekor üstüne rekor kırarak yükseliyor.

BEŞ AYLIK ARTIŞ YÜZDE 94

TÜİK'i zaman zaman değişik nedenlerle biz de eleştirdik ama bu sefer hakkını teslim etmek gerek. Tarım-ÜFE'deki artışa bakın! Bu oranı açıklamak; dolaylı olarak gıda maddelerindeki fiyat artışının pek de hız kesmeyeceğini, hatta belki de tam tersine artışın giderek hızlanacağını ilan etmek demek.

Yeri gelmişken şunu da vurgulayalım. TÜİK'e yönelik olumsuz algının temelinde o kurumda çalışanların kararları yatmıyor. Hem çalışanlar ne karar alabilir ki zaten. Bu olumsuz algı, siyasilere TÜİK'in yönetim kadrosunu sık sık değiştirmesinden kaynaklanıyor.

Dönelim yeniden tarım ürünlerindeki üretici fiyat artışına...

Nisan ayındaki oranla birlikte tarım-ÜFE'de beş aydır üst üste çift haneli artış yaşanmış oldu.

Tarım-ÜFE aralıkta yüzde 12.51, ocakta yüzde 14.83, şubatta yüzde 13.74, martta yüzde 12.02 ve son olarak nisanda yüzde 17.76 arttı. Böylece son beş aydaki artış tam yüzde 94'e ulaştı.

Bir kıyaslama olarak geçen yılın aynı dönemindeki, yani 2020'nin aralık ayı ile 2021'in ilk dört ayının toplamındaki artış oranını verelim; yüzde 10, yalnızca yüzde 10!

YILLIK ARTIŞ YÜZDE 119'A ULAŞTI

Tarım-ÜFE'de nisan itibarıyla yıllık yüzde 119'luk bir artış var.

Geçen yılın nisanındaki yıllık artış ise yüzde 22 düzeyindeydi.

Zaten yıllık orandaki tırmanma geçen yılın aralık ayında başladı. Yıllık artış geçen yıl aralık ayına kadar yüzde 21-25 bandında seyretti ve kasımda yüzde 24 düzeyinde bulunuyordu. Ne olduysa aralıkla birlikte oldu ve yıllık oran her ay hızlı bir artışla nisanda üç haneli düzeye ulaştı.

DETAY DAHA DA CAN SIKICI

Tarım ürünlerinde üretici fiyatları nisanda yüzde 18'e yakın arttı, yıllık artış yüzde 119'u buldu ama detaylara bakınca durumun görüldüğünden de kötü olduğu

anlaşıyor. Çünkü oranların bu düzeyde kalmasını sağlayan büyük ölçüde mevsim itibarıyla da önemini yitiren balık ve balıkçılık ürünleri.

Tek yıllık bitkisel ürünlerdeki aylık artış yüzde 28, yıllık artış yüzde 191.

Yani her yıl ekilmesi gereken bitkiler; onlarcasını sayabilirsiniz... Bu ürünlerdeki yıllık fiyat artışı yüzde 191'i bulmuş. Çünkü bu ürünler her yıl emek istiyor, her yıl yeniden dikilmek istiyor, her yıl mazot istiyor, gübre istiyor.

Bir aylık fiyat artışı yüzde 28'e, yıllık artış yüzde 191'e ulaşmış, biz de şikayet ediyoruz; örneğin domates niye bu kadar pahalı diye!

TÜFE'DE GIDA GRUBU ARTIŞI HAZİRANDA YÜZDE 100'Ü AŞABİLİR

TÜFE'de nisan sonu itibarıyla oluşan yıllık artış yaklaşık yüzde 70. Ancak gıda ve alkolsüz içecekler grubundaki artış 19 puan daha fazla ve yüzde 89 düzeyinde.

Tarım ürünlerindeki bu maliyet baskısı yüzünden TÜFE kapsamındaki gıda maddelerinin fiyatındaki artış çok muhtemeldir ki hızlanarak devam edecek. Gıda grubunun yıllık artışı öyle görünüyor ki mayıs ya da en geç haziran ayında yüzde 100'ün üstüne çıkacak.

Bir ayrıntı daha verelim; nisan ayında gıda grubu enflasyonunu en yüksek açıklayan yüzde 13.38'lik oranla TÜİK olmuştu. Yani nisanda yalnızca gıda maddelerinin enflasyonu üstünden bir açıklama yapılmış olsaydı TÜİK'in oranı ilk sırada yer alacaktı.

Abdulkadir Selvi

Yazarın Tüm Yazıları >

Yeni bir anket ve ilginç sonuçlar

Artık seçim sürecine girildiği için anketleri daha dikkatli bir şekilde takip etmek gerekiyor.

Özellikle de seçim kararı alınıp cumhurbaşkanı adayları belli olduktan sonra yapılacak olan araştırmalar daha çok fikir verici olacak.

Bugün Hakan Bayrakçı'nın başkanı olduğu Sonar Araştırma'nın 6-12 Mayıs tarihleri arasında 2840 kişi ile, yüz yüze görüşme yöntemiyle yaptığı araştırmayı paylaşmak istiyorum.

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ

Sonar'ın 'Yapılacak ilk seçimde kimi cumhurbaşkanı olarak görmek istiyorsunuz?' sorusuna kararsızların dağıtılması halinde ankete katılanların yüzde 39.2'si 'Erdoğan' yanıtını veriyor. Onu yüzde 15.7'yle 'Mansur Yavaş' takip ediyor. Üçüncü sırada ise yüzde 12.5'le 'Ekrem İmamoğlu' geliyor.

KILIÇDAROĞLU KAÇINCI SIRADA

Son zamanlarda atak yapan Kılıçdaroğlu, Sonar'ın anketinde yüzde 3.9'la 6'ncı sırada gelirken, üçüncü sıradaki İmamoğlu'nu sırasıyla yüzde 8'le Meral Akşener ve yüzde 4.7'yle Selahattin Demirtaş takip ediyor. Kılıçdaroğlu bu sonuçla Akşener ve Demirtaş'ın gerisinde 6'ncı sırada yer alıyor.

KILIÇDAROĞLU ADAY MI

Sonar'ın anketinde gerilerde çıkıyor ama Ekrem İmamoğlu'nun başarısız Karadeniz gezisinden sonra CHP Genel Merkezi'nde Kılıçdaroğlu'nun tartışmasız cumhurbaşkanı adayı olduğu düşünülüyor. İçlerinde CHP'nin adayının Kılıçdaroğlu olduğunu haziran ayında açıklayalım görüşünü savunanlar var. Kılıçdaroğlu ismi açıklansın ki İmamoğlu ve Yavaş aday olmaya cesaret bulamasın diye düşünülüyor. Yani Kılıçdaroğlu'nun ekibinin kafasında bu iş bitmiş gibi. Kılıçdaroğlu'nun mesafe aldığı doğru, İmamoğlu ve Yavaş'ı gerilettiği doğru ama bu iş Meral Akşener ve Ekrem İmamoğlu bitti demeden bitmez.

PARTİLERİN DURUMU

'Bu pazar seçim yapılsa oyunuzu hangi partiye verirsiniz?' sorusuna ankete katılanların yüzde 32.5'i 'AK Parti' diyor. 'CHP' diyenlerin oranı ise yüzde 24.4 çıkıyor. 'İYİ Parti' yüzde 15'le üçüncü sırada yer alırken, 'HDP' yüzde 8.6'yla dördüncü sırada, 'MHP' ise yüzde 7.2'yle beşinci sırada geliyor.

Bu sonuçlardan sonra partiler arasındaki oy oranında bir kopma yaşanıyor.

KÜÇÜK PARTİLERİN ORANI

'DEVA Partisi' yüzde 2 alırken onu 1.8'le 'Büyük Birlik Partisi' takip ediyor. Muharrem İnce'nin 'Memleket Partisi' 1.6 çıkarken, Mustafa Sarıgül'ün 'TDP'si yüzde 1.5 alıyor. 'DSP' yüzde 1.4 alırken Fatih Erbakan'ın 'Yeniden Refah Partisi'nin oy oranı ise yüzde 1.3 çıkıyor.

EKONOMİ Mİ MÜLTECİLER Mİ

Tabii ki ekonomi ilk sırada geliyor. Hem de tartışmasız bir şekilde. Suriyeliler konusu bir ara gündem oldu ama bu sizi yanıltmasın, sadece SONAR'ın anketinde değil, tüm anketlerde halkın birinci gündem maddesi olarak ekonomi çıkıyor. Çünkü halk önce geçimine bakıyor.

Sonar; hayat pahalılığı, geçim sıkıntısı ve zamları ekonomi başlığı altında toplamış.

Ankete katılanların yüzde 74.3'ü Türkiye'nin en önemli sorunu olarak ekonomi seçeneğini işaret etmiş.

İkinci sırada ise yüzde 3.5 oranıyla mülteciler geliyor. Onu yüzde 2.9'la adalet takip ediyor

Size şaşırtıcı gelebilir ama dördüncü sırada yüzde 2.2'lik bir oranla muhalefet çıkıyor. Türk halkının önemli bir kısmı muhalefeti çözüm mercii olarak değil, sorun olarak görüyor. Kemal Bey, bu öyle zırt pırt baskına gitmekle olmuyor. Millete güven vereceksin.

AK PARTİ'NİN RAKİBİ EKONOMİ

AK Parti'nin geleneksel tabanı dar ve orta gelirli olanlar olduğu için hayat pahalılığı ve zamlar en çok AK Parti'yi etkiliyor. Öyle ki seçimlerde AK Parti'nin rakibi muhalefet değil, ekonomi olacak demek daha doğru olur.

İLK BAŞÖRTÜLÜ VALİ BUGÜN BAŞLIYOR

28 Şubat sürecinde başörtülü olduğu için kızlar üniversitelere sokulmadı. İkna odalarına gönderildi. Başörtüsü yasağına karşı mücadele ettiği için partiler kapatıldı,

AK Parti kapatılmanın eşiğinden döndü. Merve Kavakçı milletvekili seçildiği halde başörtülü olduğu için Meclis'ten atıldı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eşi Emine Hanım'ın başı kapalı diye GATA'da Nejat Uygur'u ziyaret etmesine izin verilmedi.

Ta ki ne zamana kadar?

Cumhurbaşkanı Erdoğan, başörtüsü yasağını tarihin çöp sepetine fırlatana kadar. Bugün başörtülü kadınlar milletvekili olabiliyor. Bakanlık, büyükelçilik, belediye başkanlığı yapabiliyor. Kamu görevlerinde bulunmalarının önünde hiçbir engel kalmadı. Bu açıdan başörtüsü mücadelesi adına Erdoğan'a çok büyük bir borcumuz var.

KÜBRA GÜRAN YİĞİTBAŞI

Son olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Kübra Güran Yiğitbaşı, Afyon Valisi olarak atandı. Başörtülü ilk valimiz oldu. Bugün görevine başlıyor. Ama şuna emin olun ki Kübra Güran Yiğitbaşı o göreve sadece başörtülü olduğu için seçilmedi. Bir akademisyen ve yazar olarak insan hakları mücadelesinin içinden gelen Kübra Güran Yiğitbaşı, bilgisi ve birikimi ile o görevi fazlasıyla hak eden birisi. Şimdiye kadar hak ettikleri halde sadece başörtülü oldukları için vali olamıyorlardı. Ona da Erdoğan son noktayı koydu.

O FOTOĞRAF ONA AİT DEĞİL

28 Şubat sürecinde başörtülü olduğu için üniversiteye sokulmayan Kübra Güran Yiğitbaşı Afyon Valisi oldu. İnsan hakları mücadelesi ve özellikle başörtüsü adına büyük bir kazanım. Dün kendisiyle konuştum. Afyon'a hizmete odaklanmış durumdaydı. Heyecanlıydı. Ama kesinlikle rövanşist bir düşünce içinde değildi. Bu vesile ile sosyal medyada yer alan bir yanlış düzeltmek istiyorum. Polis tarafından ağzı kapatılarak okula girmesi engellenen kız öğrenci Kübra Hanım değil. Sevgili Ersoy Dede TRT'de onu sembolik bir anlamda kullanmış. Ama sosyal medyada o fotoğraf Kübra Güran Yiğitbaşı olarak kullanılıyor.

Türkiye'nin başörtülü ilk valisi bugün göreve başlarken, bu işin mimarı olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan hakkında 'Büyüksün Erdoğan' diyorum, başka bir şey demiyorum.

Esfender KORKMAZ

Cari açığın yükünü çocuklarımız çekecek

18 Mayıs 2022 Çarşamba

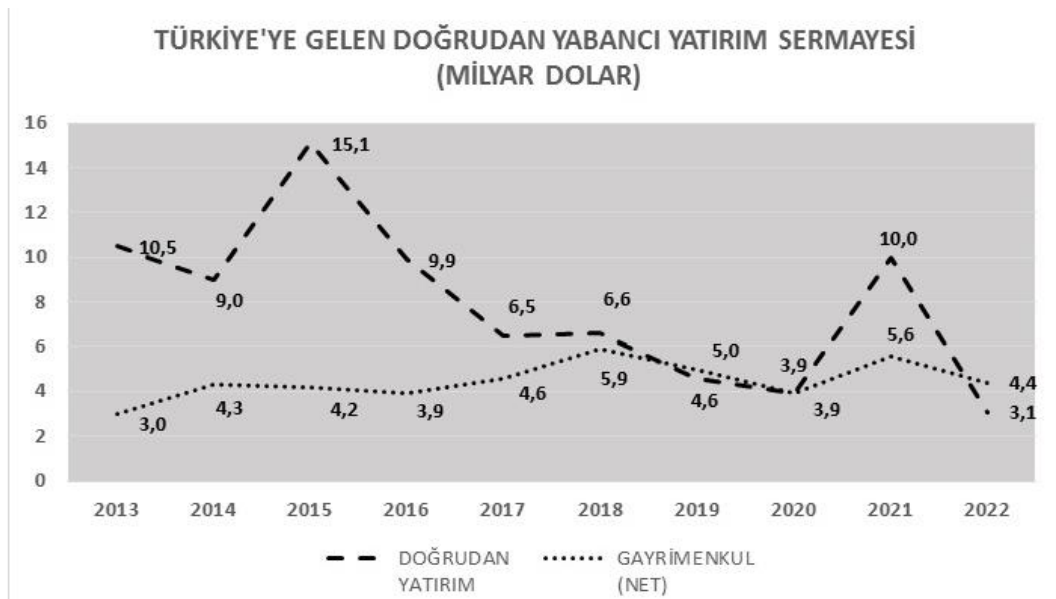
Mart ayında cari açık; aylık 5 milyar 554 milyon dolar, dış ticaret açığı da 6 milyar 342 milyon dolar oldu.

Öteden beri Türkiye'nin yumuşak karnı döviz sorunudur. Döviz sorununu yaratan da cari açıktır. Çünkü bizde cari açık dış borca yansıyor.

Cari açık iki türlü finanse edilir... Birisi doğrudan yabancı yatırım sermayesi, diğeri de dış borçlanmadır.

Aşağıdaki grafikte görüldüğü gibi Türkiye'ye doğrudan yatırım sermayesi gelmiyor. Yalnızca vatandaşlık amacıyla yabancılardan gayrimenkul alımı için yılda yaklaşık 5 milyar dolar giriyor.

Türkiye'nin 2022 toplam cari açığının 60 milyar dolar olacağına bakarsak, 5 milyar dolarlık gayrimenkul satışının bir önemi olmuyor.

Bu nedenledir ki, Türkiye'nin dış borç stoku sürekli artıyor ve GSYH'nın yüzde 60'ına yükseldi.

Daha da önemlisi Türkiye, dünyada en yüksek faizle borçlanan ülkesidir. Bunun nedeni ülke riskinin yüksek olmasıdır. Türkiye'nin beş yıllık tahvillerinde sigorta risk primi 700 baz puanına yükseldi. Demek ki kamu veya özel sektör olarak biz en az yüzde 9 faizle dış borç alabileceğiz.

Öte yandan; cari açık kaynak ve servet kaybı demektir. 2003 yılından Mart 2022 sonuna kadar geçen 19 sene 3 aylık sürede Türkiye 644,1 milyar dolar cari açık verdi. Bu kadar kayıp veren hiçbir ekonomide ekonomi istikrar tutmaz. Nerdeyse bu rakam Türkiye'nin bir yıllık GSYH'sına eşittir.

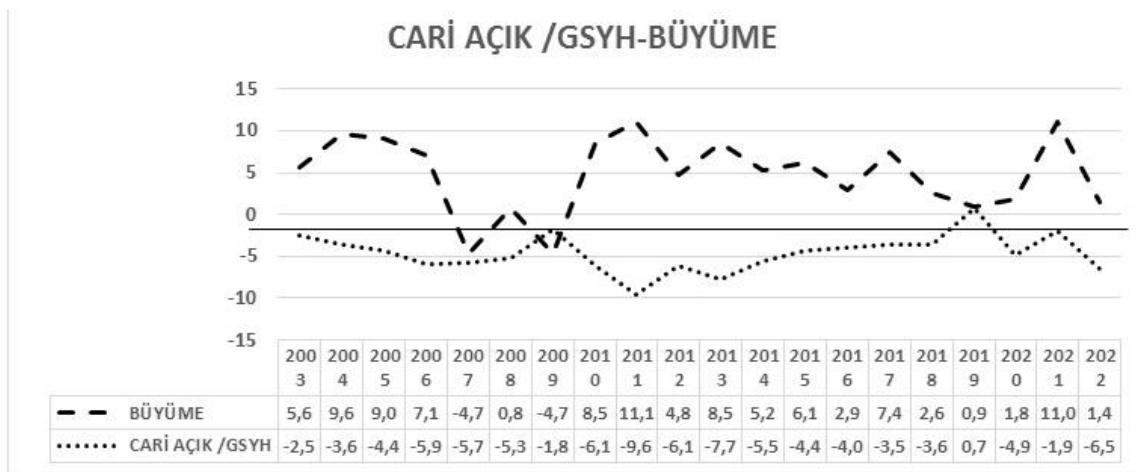
Yine; cari açık, potansiyel büyümeyi negatif etkiler. Türkiye son 5 yıldır, 2021 hariç durgunluk yaşıyor. 2022'de de Dünya Bankası'nın Türkiye için büyüme tahmini yüzde 1,4'tür. Cari açık da 60 milyar dolar olursa, cari açık/GSYH oranı yüzde eksi 6,5 olur.

AKP'nin ilk dönemlerinde büyüme varsa, cari açık kabul edilebilir şeklinde yorumlar vardı. Başkanlık sisteminden önce, Türkiye dünya ortalaması kadar büyüdü. Ancak Çin daha da yüksek oranda büyüdü ve fakat cari fazla vererek büyüdü. Yani cari açıkla büyümek kader değil. Cari açıklar, üretimin dışa bağımlı olması ve AKP iktidarının Çin macerası nedeni ile arttı.

Dış ticaret açığımızın yüzde 60'ını Çine karşı veriyoruz. Yine de Hükümet Çin'le olan dış ticaretimize düzen getirmiyor.

2003 ile 2018 arasında, yüksek büyüme yıllarında cari açık da arttı. 2018 ve sonrasında büyüme ve cari açık arasında ilişki zayıfladı.

2020'de büyüme düşük kaldı, cari açık düşmedi. 2021 senesinde büyüme yüksek oldu ve fakat cari açık tersine azaldı. 2022'de büyüme düşecek ve fakat cari açık artıyor. (Aşağıdaki grafik.)

Pandemi ve başkanlık sistemi, denenmiş iktisadi kuralları bozdu. Dengelerin bozulmasında, hükümetin yanlış faiz politikası, piyasalarla kavgası ve bağımsız kurumlara müdahalesi etkili oldu.

Kaldı ki aslında cari açıkla büyüme ile çocuklarımıza kötü miras bırakmış oluyoruz... Çünkü;

* Cari açıkla büyüme ülkelerin potansiyel büyüme imkânlarını bugünden kullanması demektir. Yani çocuklarımızın refahını sınırlamış oluyoruz.

* Yine bugünkü açığın dış borçla finansmanı, bugünü kurtarmak için çocuklarımıza borç bırakmak demektir.

Toplum olarak bugünü kurtarmak için veya küçük popülist çıkarlara kanarak geleceğimizi ipotek altına sokmayalım.

İbrahim Kahveci

Şeker sorunu nasıl çözülür?

Son haftalarda fiyatı en fazla artan ürünlerden biri de şeker oldu. Şeker fiyatlarındaki artışı sorgularken karşımıza ilginç veriler geldi.

Dün, Karar gazetesinde “çiftçinin şeker ekmek istediği ama bunun yasak olduğu” haberini verdik.

Konu kısaca şu: Bazı şeker fabrikaları çok eskilerde seçim bölgesi kaygısı ile şekerpancarı ekim alanlarının dışında kurulmuş. Bu fabrikalar ihtiyacı olan üretimi ise, Şeker Kurumundan izin alarak diğer bölgelerde ekim yaptırarak karşılamaya çalışıyor. Yani dezavantajlı durumdalar. Veya ek maliyet ödüyorlar.

Sistem şöyle çalışıyor: Bir fabrika diğer fabrikanın alanına giren bölgede çiftçilerle anlaşarak üretim yaptırıyor. Bu üretim için izin verilmesi gerekiyor.

Şeker pancarı ekimi ise, çiftçilerle anlaşma yapılarak üretiliyor. Bölgedeki şeker fabrikaları çiftçi şekerpancarı ekimi yapsın diye anlaşma yapıyor ve çiftçiye üretim desteği veriyor. Aksi halde çiftçi daha karlı veya daha az zararlı diye başka ürün ekimine gidebiliyor.

Şimdi bir varsayım üzerinden gidelim:

-A- bölgesindeki şeker fabrikası iyi yönetim gösteremiyor ve çiftçilere yeterli desteği veremiyor. Ya da çiftçileri yeterli derecede memnun edemiyor... Diğer şeker fabrikaları o bölgeye giremediği için rekabet oluşmuyor ve çiftçi ya o fabrika ile anlaşmak zorunda kalıyor ya da başka ürün ekmek durumunda...

Evet, şeker üretimi kota ile yapılıyor ve ülkemizin şeker ihtiyacı karşılanmak durumunda. Bu nedenle her fabrikaya belirli bir üretim kotası veriliyor. İyi ama fabrikalar üretim kotası verildiğinde neden bunun sorumluluğunu üstlenmesinler?

Diyeceğim şudur: Zaten bir fabrika kendisinden uzaktaki bir yerden şekerpancarı satın alırken mesafe maliyetine katlanıyor. Her fabrika kendisine en yakın yerde üretim yapmak ister. Bu **doğal rekabet avantajıdır**.

Bu doğal rekabet avantajına ek olarak alan sınırlaması da nedir?

Düşünün mesela; A fabrikası iyi yönetiliyor ve çalışıyor. B fabrikasının çok yakınındaki çiftçi ile de anlaşıp üretim yapabilecek durumda. Oysa B fabrikası kötü yönetim ile çiftçileri memnun edemiyor ve üretimi aksatıyor. Ne olacak şimdi?

İşte bu günlerde yaşadığımız şeker zamlarının asıl nedenlerinden bir de bu oldu. Fiyat geç açıklandı, çiftçiye yeterli destek verilmedi ve kriz kapımıza dayandı.

Bu zamanda, iletişimin ve bilginin çok hızlı aktığı günlerde alan sınırlaması ne ifade edebilir? Ülkemiz insanının ucuz ve kaliteli şeker tüketme hakkı olmasın mı?

Neden engeller çıkartılıyor ve neden fiyatlar artırılmak zorunda bırakılıyor? Keşke bilebilsek..

BAŞKA DÜNYA...

Anadolu Ajansının tam metnini veriyorum: *“Ekonominin son 2 yılda gösterdiği büyük başarının tüm dünya tarafından takdir edildiğini aktaran Nebati, “Mevcut küresel olumsuzluklara rağmen ülkemiz büyümeye devam ediyor. Öncü göstergeler bu yılın ilk çeyreğinde güçlü ve dengeli büyüme eğiliminin sürdüğünü gösteriyor. Sanayi üretimimiz, 2022’nin ilk çeyreğinde yıllık bazda yüzde 10,2 oranında artış gösterdi. İhracatta her ay rekor üzerine rekor kırıyoruz.”*

Dünya bizi takdir ediyormuş... Bir zamanlar çok sık kullanılırdı: Dünya bizi kıskanıyor...

Bu cümleleri duyduğunuzda kendinize bakıp değerinizin ne olduğunu anlayabilirsiniz.

Nasıl mı? Açıklanan bilgilerin doğruluğundan...

Yüzünüze baka baka bazı bilgiler veriliyor. Eğer bu bilgiler gerçeği yansıtmıyorsa demektir ki sizler-bizler çok da önemli görülmiyoruz.

Dünya ekonomi liginde ilk 20’den düşerken “ilk 10’a en yakınız” deniliyorsa kendi değerimize bakın bence.

Türkiye’de enflasyon sebebi olarak Rusya-Ukrayna savaşı söyleniyorsa, savaşan ülkelerde bile yüzde 20’nin altında enflasyon varken bizde neden yüzde 70 diye sorgulayarak değerimizi ortaya çıkartmayın.

18.05.2022

Ya da Sayın Nebati'nin dediği gibi... Dünya bizi takdir ediyorsa kredi notlarımızı çöp seviyesine kim düşürdü? Risk primimiz 700'leri aşuyorsa bizi hangi dünya takdir ediyor?

Sakin ama sakın bu dediklerimi sormayın ve sorgulamayın; çünkü kendinize verilen değeri görebilir ve şok yaşayabilirsiniz.

Allah cc korusun...

Oğuz Demir

Kısır döngü

Aynı hataları yaparak farklı sonuçlar bekleyemeyiz.

Tam da bu duruma uygun şekilde haftanın ilk iki gün geride kaldı. Zam haberleri yine yağmur gibi yağdı üzerimize.

Benzine zam.

Çaya zam.

Evde kullanılan tüpe zam.

Trafik sigortasına zam.

Alkollü içeceklere zam.

Nasıl bir ortamda yaşadık bu zamları?

Zaten enflasyonun yüzde 70 olduğu bir ortamda.

Tam da bu arada başka bir veri daha düştü haber ajanslarına. TÜİK'in tarımsal ürün fiyatlarının üreticiden çıkış fiyatını gösteren Tarım-ÜFE verisi.

Bir yılda yüzde 118! Sadece bir ayda, Nisan ayındaki artış yüzde 17,76!

Yani anlayacağınız gıda fiyatlarındaki yıllık artış da üç haneye gidiyor. Her geçen gün yoksullaştığımızın bir başka göstergesi!

Bu arada hepimiz acaba hayatımızdaki bu zorlaşmayı durdurabilecekler mi diye soruyoruz! Cevap ne?

Onu da Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin sözlerinden anlamak mümkün!

Ne diyor Bakan Nebati?

18.05.2022

Enflasyondaki yükseliş sürecini kıracaklarını öne süren Bakan Nebati “El ele vererek, yüreğimizle halledeceğiz” diyor.

Yüreğiyle enflasyon düşüreceğini düşünen ilk Bakan oldu bile...

Hepsi bir yana aslında enflasyon beklentilerini değiştirmeliyiz diyor.

Haklı mı?

Haklı!

Bu şekilde değiştirebilir mi?

Gram şansı yok!

Dolar 16 TL'ye giderken, her gün bir başka zam haberi gelirken bu söylemin tek sonucu işleri daha da zora sokmak olur!

Bakan Bey bunun farkında mı dersiniz, kesinlikle değil!

Sence ne yapmalı o zaman diye bir soru gelebilir aklınıza.

Cevabı ise çok basit!

Affını talep etmek...

Sonra ne olmalı dersiniz onun cevabı yine çok net!

Seçim..

18 Mayıs 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Atatürk Havalimanı yalanları

Haftanın bombası, Cumhurbaşkanı **Tayyip Erdoğan**'ın NATO pazarlığı yapmaya gelen İsveçli ve Finlandiyalı diplomatlar için **"Hiç zahmet etmesinler"** demesiydi. Tüm dünya medyasında yankı bulan bu sözler, İsveçli ve Finlandiyalı yetkililer tarafından şaşkınlıkla karşılandı. Ancak bu nasıl bir şaşkınlıksa onları teröre destek verme halinden hiç geri koymadı.

İSVEÇ VE FİNLANDİYA SAMİMİ Mİ?

Önümüzdeki hafta İsveç'te PKK'ya bağlı örgütlerin gösterileri olacak. Ve böyle bir ülkeye eğer Rusya saldırırsa bir NATO üyesi olarak biz de onları korumak zorunda olacağız.

Anlaşıldığı gibi bu iki ülkenin NATO üyesi olması hem Türkiye'nin çıkarlarına tamamen zıt hem de dünya barışı için çok olumsuz. Zaten **Putin, "İsveç'in ve Finlandiya'nın NATO üyeliği Rusya'yı korkutmuyor, ancak bu üyelikler bölgede büyük huzursuzluğa sebep olacak"** diyor. Tabii başta Amerika olmak üzere tüm NATO üyesi ülkeler, FETÖ ve PKK ile ilişkilerini kesip teröristlerin iade edilmelerinde yardımcı olurlarsa, uyguladıkları yaptırımları kaldırırlarsa ve Yunanistan'ı Türkiye'ye kışkırtmaktan vazgeçerlerse her şey konuşulabilir.

YUNANİSTAN OYUN PEŞİNDE

Bu arada adalarını Amerikan silahlarıyla cephaneliğe çeviren Yunanistan, Türkiye-NATO gerginliğinden faydalanarak F-35'lere de göz dikti. Yunanistan Başbakanı **Miçotakis**, bu uçakların kendilerine verilmesi için Amerika'ya talepte bulundu. Anlaşılan Yunanistan, bu aralar gözden düşen PKK ve FETÖ'nün yerini alacak.

Görülen o ki bundan sonra Amerika Birleşik Devletleri, vekâlet savaşlarını terör örgütleriyle değil **"devlet yavrularıyla"** götürecektir. İlk kurban Ukrayna oldu. İnşallah ikincisi Yunanistan olmaz.

Fransa'nın yeni başbakanı **Elisabeth Borne** adında bir kadın oldu.

Böylece Fransa'da Beşinci Cumhuriyet'in ikinci kadın başbakanı olarak göreve geldi. Bir kadın olarak yaşanan gerilimi azaltacak mı yoksa körükleyecek mi göreceğiz.

AĞAÇ KARŞITLARI SAHNEDE

İç siyasette ise bu haftanın gündemi, küfürlü ve hakaretli tweet'lerden bir kahraman çıkarma çabalarıydı. Bu çerçevede Gezi'de ağaç kesildi diye ayaklandırılan kitle, bu defa Atatürk Havalimanı'na ağaç dikilecek diye kışkırtılmaya çalışıldı. Yabancı düşmanlığı kaşınarak başlatılan süreç fiilen ağaç karşıtlığına dönüştü.

Tabii **Atatürk** ismini istismar etmekten de geri durmuyorlar. Çevre ve Şehircilik Bakanı **Murat Kurum**, A Haber'de canlı yayına çıkarak bütün bu iddialara cevap verip "**Biz hangi millet bahçesini sattık ki bunu satalım; ne konut, ne ticaret, ne de imara açacağız**" dedi. Önemli bir konunun da altını çizdi: "**Acil inişler için bir pist sürekli açık kalacak.**"

Bütün iddialara birinci ağızdan net bir şekilde cevap verildi. Ancak sosyal medyada bilgi kirliliği yayılmaya devam ediyor. Ancak gözden kaçırdıkları bir şey var ki, Türk toplumu bu konularda artık çok tecrübeli.